

FARKAS ANDRÁS
(1919–)

RÓZSA TAMÁS
(1989–)

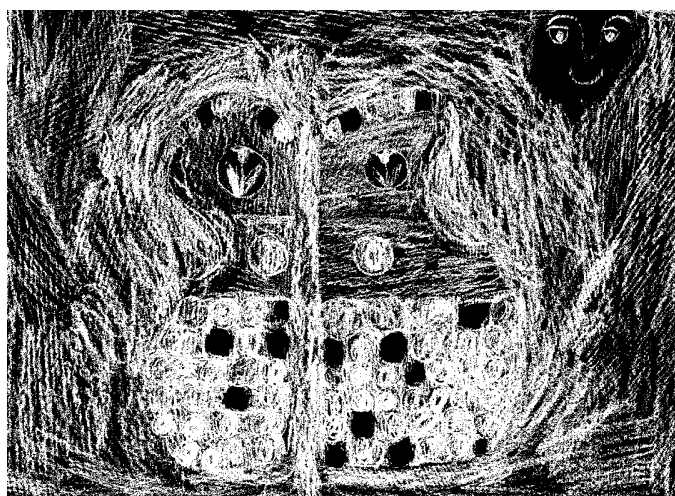
Ezerkilencszázkilencvenhat

VERSEK-GRAFIKÁK

1996.

Tartalomjegyzék

Üdvözet az Olvasónak!	3
1996	4
Add a Teremtést!	5
Hosszú télben	8
Karácsonyi szonettek	16
Közép-Európa	18
Drámák néhány sorban	37
Gyónás helyett – napló	40
Távíratok a vándorútról	55
István királyhoz	68
Anakreonhoz	75
Hitem szerint	79

Üdvözet az Olvasónak!

Unoka és nagyapa közölt itt – a maga módján – valamit az Olvasóval. Sokaknak mindez érdektelen lehet. De nekünk nem az. Azoknak sem, akik akármit megsejtenek ezekben a napokban, ebben az évben, vagy azokban a szakaszokban, Kétezerig és Kétezer után is esetleg, amikor még lehetőségünk adódik, alkalmak adódnak feltenni a kérdést: mi is az ember?

Mi ketten, annak örülünk, hogy csak az általunk értett kérdésekre és az általunk megfogalmazott válaszokat raktuk sorba. Ha megváltoztatjuk akár egy-két sor viszonyát is, akár egy-két vonal helyzetét, színét, mondanivalóját, nem vagyunk igazak, nem azt tettük, ami a kötelességünk. Így színen volt, van és marad. Amíg a lélegzet ki nem fogy belőlünk.

Gyerekkorom fogadalmával nyitom ezt a kötetet:

Ad maiorem Dei gloriam! / Isten nagyobb dicsőségére!

Írhattam volna magyarul, de annak más a zengése, főképp napjainkban; rögzíthettem volna héberül, mert barátaim segíthettek volna a szöveg parányi testét összehozni; arabul, törökül is felkiálthattam volna, mert szerintem az Isten, ez a Teremtő és Szerető Egység mindenkiben azonos az élőlény tudatában elfoglalt és kiteljesedő képpel.

A tisztelet rítusa, a vallás, akár a ruha színe és fonákja, lehet más. A bennünk élő, a bennem barátsággal vendégeskedő Isten – főképp, ha üzeneteit hallom – nem fedhető el külsőségekkel. Bár magam is ezt teszem sokszor, éppen most is, amikor egy kegyetlen Római Birodalom árnyékából ittmaradó nyelv sima zengésével panaszodom a dicséreten túl: Sunt lacrimae rerum. (A dolgoknak akadnak könnyeik, az ügyek könnyeznek. Egy-egy rajz, egy-egy szonett ilyen könny. Jó, ha csillogni látják. De az se baj, ha nem veszik észre. Azért azok tudnak hatni, ha most nem, majd elérkezőbb idejűnkben.

És még egy: földi hiúság, netán múltó, pökhendi hatalom, különösképp a hatalomban élő-szenvedő személyek, figurák hatósugara nem zavarta látásunkat, hallásunkat nem tompította a vásári ricsaj. Tettük a magunkét!

Farkas András,

Rózsa Tamás hozzájárulását nagykorúságáig előlegezve, helyette is.

1996. június

1996

Az év – pont. Lelki mérce.
Évezredes hiedelem
Vitázik, birkózik velem,
Hogy vallani kísértse.

Galamb ez, néha vércse,
Turbékoló és szívtelen,
Vizsgáztató veszedelem,
Eszem éber, hogy értse.

Vihar van s az a dolga,
Hogy ünnepünk nagy hányadát
A gyónásig zsarolja.

Mi vagyok néki? Csak a báb,
Akit elmozdít, penderít-,
Mi lehet itt majd emberibb?

Add a Teremtést!

Én-Uram-Isten,
Hogyha nyomoznék
Nálad, utánad,
Ujjbegyeimmal,
Vagy csak a sejtés
Mágnese révén
Meg-kitalálnám,
Jó-e a módszer
És az irányzék,
Érti-e, merre
Kell kutakodnom,
Hogy sikerülne
Mára a csendes,
Itteni mélyből
Felhuzakodni
Arra a szintre,
Honnan a kékség
Végtelenítő
Fénye kilátszik,
S hatna belém is?!

Férges eszemmel
Most hadakoznék,
Kapkodok évek,
Évtized óta,
Pillanatokra
Tudva a tettet,
Hogy helyes úton
Járok, a helyzet
Mégse, sehogyse
Lüktet alattam,
Bennem, a testi,

Lelki valómban
Mintha a győztes
Mozzanat értem
Szólna, miattam
Küldene zsongó
Lelkesedéssel,
S már szimatomban
Érzem az üdvös
Rámközelítést –

Nem lehet itt más
Tennem, a tollat
Újra papírra
Rakva, szavakkal,
Tisztelettemmel
Egybefonódó
Gerjedelemben
Vállalom újra,
Egyre szelídebb
Módon a földi,
Testi türelmet
Is, noha merném
Mondani, hinni,
Tudni magamról,
Hogy betetőzik
Majd a valódi
Tettel a sorsom,
Életemet jó
Mondatok által,
Ott, ama térben
Nem tagadom, hogy
Sokszor a mérték

Méretein túl
 Elkoszolódom,
 Által-öröklött
 Testi erőm is
 Lagymatagon vesz
 Részt a kigondolt
 Tennivalóban,
 Többet, igencsak
 Többet, erőből
 Kellene tennem,
 Ám az izomzat,
 Hit meg a szándék
 Megy fogyatékbá,
 Hull szakadékbá,
 Míg nem a végén
 Várja felejtés,
 Hogy valamerre
 Lógna tovább el!

Más akaratra
 Gondolok itt is,
 Most is! A másság
 Nem kamatozna
 Öntudaton túl,
 Csak belemérve
 Engem a múltból
 És a jelenből,
 Át a jövőbe,
 Abba az elvárt,
 Szent folyamatba,
 Mely sose végez
 Mást, csak a küzdő
 Végtelen útját
 Toldja-feszíti,
 És sose hátul,
 Folyton elébünk –

Mert lehetetlen
 Ekkora mozgást
 Semmibe vinni!

Én-Uram-Isten!
 Ennyi a sóhaj
 Ebben a percben,
 Mégsem akarnék
 Gyatra panasszal
 Földi unalmat
 Tolni elébed,
 Vagy koszos árnyat
 Lökni a fénybe,
 Lábad elé, hogy
 Semmibe égesd,
 Csak tudakolnám,
 Mit tegyek, inkább
 Mit ne tegyek, hogy
 Nagy zavaromból
 Végre kijussak,
 Mert a tekintély,
 Gôg, a gonoszság
 Összezavarja
 Bennem a látást-,

Mert a nevedben
 Őrületekről
 Gyakran esik szó,
 És a bolondos
 Emberi fajzat,
 Sok kelekótya
 Eszme okából
 Meghamisítja
 Azt, amiről mi
 Tőled akarnánk
 Tudni a lelket.

Távolodunk a
Korszak ügyétől!
Tudjuk a Törvényt,
Azt, ami Benned,
Általad él, és
Egyre teremti
Önmaga képét,
Hangot is adva,
Hogy meg is értjük!

Még kelekótya
Itteni szajkók
Azt dudorásszák,
Hogy csakis ők és
Minden erővel
Felcicomázott,
Földi hatalmuk
Ügymenetével
Téged idéznek,
Téged, az arcod,
Ám a szövegből
Sorra kitetszik,
Hogy habogásuk
Érdek, a földi
Látszat, a kurta
Porba-leomlás,
Csalfa mutatvány
Része, a népség
Ámulatára.
Hallom-e? Látom!!

Hát igazítsd el
Lelkemet. Add meg
Nékem a testi
Észleleten túl
Azt a merőben-

Mást, ami elvisz,
Élvezet innen,
Életem-álom
Nyomvonalában,
Arra a pontra,
Addig, ahol már
Bármi türelmet
Elviselek, mert
Rám-bizonyítod,
Hogy helyes úton
Járva tagadnék
Ezt vagy amazt, mert
Ennek a kornak
Részeit kell
Messze-zavarnom!

Ekkora munát
Adsz-e nekem? Vagy
Bújjak a csendbe,
Néma csatákat
Várjak az ôrlő
Gondolatok közt,
Míg fafejűek
Tépik a szájuk,
És a hamisság
Vad viperái
Messzesziszegnek
Azt, amiből a
Földi halandó
Érteni vágnék
Bármit. A kellő
Mozzanatot szórd
Rám, a kegyelmet!
Mind, ami tőlem
Telhet, az úgy lesz!
Add a teremtést!

Hosszú télben

I.

Tarka táncosok, szellemek
Körüljárnak, rikkantanak
Hívnak, kacsintva intenek
Értelmes mondatok, szavak,

Hívom, inkább ôk jöjjenek,
Nem ismerem az utakat,
Nem is örülök semminek,
Ha a tudat így megszakad,

Miközben egyre védeném,
Ami e percen az enyém,
Mert egy kéz söpri az idôt,

Ami szemét, szenny, semmi több!
Most telesúgják fületem:
Ez most csak az énem lehet!

II Ez az ember csak átlagos,
Mint egy méretezett kabát,
Nem tépi a munkát, magát,
Óvatosan lép, nem tapos,

Reggeltől estig átlapoz
Használt gondokat, ideát,
Kétszer megrágja legalább,
Majd felsóhajt atyáihoz.

Az ôsök engedetlenek,
És nem is veszik észre ôt,
Ô csak áll a tükör előtt,

Mint értelmetlen jelenet,
S kérdi a lét másik felét,
Ki volna itt a töltelék?

III

Rokon-mosollyal üzenek
A holtak szellemének,
A múltam arcképeinek,
Hogy hangozzék az ének,

Majd várok, futnak-e jelek
A jövő térfelének
Tik-takjai, a kora-vének
Igéi a múlás felett?

Ám a magány, a nyugalom
Körülpólyálja lelkem,
Királyi sorsra felken,

A trónt nem is elfoglalom,
Ledöntöm, úgy ülök reá!
Ha ezt anyám most hallaná!

IV

Nem számolom a napokat,
A megszokás kerüli
A torokat megülni,
Rontott fegyelmem szét fogad.

Nálam nincs fogda és lakat,
A lélek csengettyûi

Jeleznek elmerülni,
Ha a földrengés felszakad,

Nincs gyógyír, semmi oldat,
Itt minden áthatolhat
Rajtam, bennem és mindenem,

Az én okos ügyetlenem,
E sors, e balkezesség
Ringatja most az estét.

V.
Ez az arc arra szolgál,
Hogy egyre többet adna,
Nem áll meg a mosolynál,
Két szeme fénylik, akna,

Ahol fürdőzni volnál,
A fénybe és magadba
Ivódsz. Még valahol száll
Játéka, felavatja

A sorsodat, mivé kell
Lenned, felken csodává
És már bölintaná rá:

Minden olyan törekeny,
De ôrizd ezt a kincset,
Enyém ez és sosincs szebb!

VI
Eléd raknak idézetet,
Gyanúsító iratokat,
Ez simogat, az undokabb,
Itt mentene, ott fenyeget,

Készítik az ítéletet,
Az eljárás forgat, fogad
Ellenfelet, barátokat,
Vádol, aki véreztetett.

A helyzet szerfölött pogány,
Majd az utolsó szó jogán
Idézem régi magamat:

Bocsánat, itt a pillanat,
Mikor még bölcs maradhatok:
Megtudhatnám a tudhatót?

VII
Eltűnnek mind a szép szavak,
A dallamok művészeit
Leölik, majd kiirtanak
Sokmindent, ami még szelíd,

A bûnök unokáinak
Szimfóniák sem hirdetik,
Hogy Bach, Liszt éltek itt minap,
De már porlódnak műveik,

Fentebb kihülyült agy dadog,
Ahogy gépével versenyez,
Gyilkolva lô folyton bakot,

Ordít, tombol, természetes
Világát szennyel tölti meg!
Örül-e majd? Hogyan? Minek?

VIII
A bûnözök zugaiból
Ez a gátlástalan gügye

A kor beteg ügyeibe
Tolakodva belefartol,

Hebeg új indokairól,
Nyögése zagyva elegye
Sorsának, nem vesz semmibe
Sok érvet, s rögtön megtorol.

Itt, a mi házaink felett
Ma nem a szerencse-madár,
A büntető kéz ujja jár,

Fel is nyög rá a képzelet:
Hová jutunk? És mi jöhet?
Ki büntet itt meg bűnöket?

IX
Gyertek, gyertek! Ha mondjuk,
Itt volna a közelben
Egy jókora bolond-lyuk,
Hogy dallamot szeleljen,

Vagy akár, mint a gomblyuk,
Hogy fül nélkül füleljen,
Akkor csak ebbe nyomjuk:
Miért vagy itt, te, szellem?

„Mert értésemre adták
A szorgalmas segítők,
Ki lengeti kalapját,

Ki súgja, hogy a hit több,
Mint bármi? – Ez a lyuk van,
És benne én aludtam!”

X.
Mi közöm nekem mindezekhez,
Uram, ha két szemem körülnez,
Nem látom már az útra-küldést,
Legjobb, ha rögtön eleresztesz!

A szennyes, fonnyadt környezethez
Rabként terelt a kor, a züllés,
Belémdöfik a köszörült kést,
Adom, amim van. Ki a kedves?

Engedj, Ábelhez csatlakoznék,
Az áldozat szerény, szegényes
Szavakból áll. Ez a karosszék,

Ahol írok, ülök, tanyázom,
Váróhelyem, hogy megígérhesd,
Kaput nyitsz az apai házon.

XI
Örülök, hogy a lába
Mellettem áll és földig ér,
Bújnék a mosolyába,
Megkaptam, hordom, mennyiért?

Behajlok egy igába,
Máris kettős árnyék kísér,
Ki bánja? Ki hibája?
Tenger indult? Hegyi -kis ér?

Sirassák vagy ne vessék
Önálló létem, testemet,
Egy Nagy Tojás az Egység,

De abban végtelen menet,
Mert életet találtam
A minden-Perc-Halálban.

XII
Nem számolom a pénzemet!
Van-e? Mert elsejéig
A sorsát elbeszéli
Helyettem. Ezt lehet?

Kitisztítják az ingemet,
Cipőmet nem kefélik,
A szám betömve félik
Étellel. Így jó, így mehet?

A pénz elfut, de szaporán,
Nem olvad, mégis elfogy,
Mert rám köszön pár cimborám,

Velük tartok, mivel-hogy,
Minek-tána, mikor én
Fullajtár volnék, bányarém.

XIII
Ügyetlenül, de kapkodsz,
Nincs benned illő kegyelet
E szentelt mozzanathoz,
A méltóságod nem leled?

Kölcsönkérsz most, avagy lopsz?
Szirmát, bibéjét növeled,
Leemeled magadhoz.
Hogy egyé is váljon veled?

Neked fényes, kegyelmi,
Melengető-nagy állapot,
Ahogyan most megkaphatod,

Igyekszed átölelni –
S te, mint virágpor, halk zene,
Belül vagy. Ő csak rejtene?

XIV
Írtam a fél-vakoknak,
Szóltam a süketeknek,
Mikor miben hihetnek,
És baj, ha vonakodnak,

A szónokok makogtak,
Alkuszok fenekedtek,
Vakaródtak a jobbak,
Sírtak az elesettek,

A megátalkodottak,
Nem, nem, nem, egy tapodtat
Nem mozdultak, de tudták,
Hogy ôk a hadak útját
Félholtan megszaladják –,
Ó, göggel telt fabatkák!

XV
Igen tisztelt Nagyasszonyom,
Szerencse Ön? Tiszteltetem,
Éppen most kell bevallanom,
Hogy ön az én kísértetem.

Öreg Hölgy, most kell hallanom,
Hogy lusta is! Segít nekem?
Ha nem, nincs is már hajlamom,
Szőrös a mellem, fenekem.

Ha netán most megsérteném,
S készülne itt a jelenet,
A forgatókönyv az enyém,

És változtatni nem lehet,
Ön nélkül is jön a csoda –
Vén tyúk, nem is volt más soha!

XVI
Örültem két karodnak,
Még inkább melleidnek,
Emeltek, mennybe vittek,
Mint jót az egyre jobbak.

Szelíd akaratodnak
Engedtem s tetteidnek,
A fényt csókkal veszik meg
A félig-jóllakottak.

Mint kedves üdvözült fél,
Fészkeltelek, maradhatsz,
Belém benépesültél,

Mint tűzbe az aszalt vas,
Mint búgó hang a fülbe,
Hogy onnan ki ne hűlne!

XVII
A cimborák jórészt halottak,
Ha élnek, haldokolnak,
Csak én látszom komolynak,
Ha intek a halottnak.

Asszonyaik még meghatódnak,
Amikor szónokolnak,

A sírnál a halottnak –
Kell itt szesz? De szoktak?

A lábam is kilóg a sorból,
A szó, szöveg röpülne,
A korszak nyögve horkol,

Egy bolha túr a fülbe:
Mondjátok, hüm-hüm-cimboráim,
Miért is gyilkolt az a Káin?

XVIII
Hogyan jutok előrébb?
Ha lassú fejlődésemet
Követni, mérni is lehet,
Mint kocsmában a lôrét?

Ki fejt meg, mitől ég
A bosszú, vágy vagy képzelet,
Vagy a test bűnünk is lehet,
S e kígyó vedli bőrét?

Vagy sosem szabadulhat
A léttől, mert a múltat
Örök részeként cipeli?

Jövôjével úgy lesz teli,
Ha szolgál a jelenben?
Ki, merre futtat engem?

XIX
Kerüld, kerülj, soha ne ütközz!
Ragaszkodj bátran tartalomhoz,
Ne a cifrálkodó betűkhöz!
Tévedsz? Saját károdra rombolsz!

A belső összhang, béke – üdvös.
Ha kint hatásosan dorombolsz,
De bent az önvád hangja üldöz,
Hová menekülsz? Hatalomhoz?

A zsarnok a fülét bedugja,
Szemével arcodat figyelné,
Hamis nótát dúdolna mellé,

És az idő eme hazugja,
Míg gyávaóságodat dicsérné,
Követ mesélne át – kenyérré.

XX

Kis-madaram, te, legszebb,
Parányi dallam, semmi-több,
Kiméred nékem az időt,
Naponta szívem edzed,

Dicsekszem is, ki pedzett
Tudásra, a siker kijött
A lyukból – még idő előtt?
De folyton új a kezdet!

Kutatom is, amit nem
Vizsgálhat más, a szemedet,
Felfénylik itt a hitben,

Hűségedet, a ragyogást
Átéled, az is szent legyen,
Amit nem ismert soha más!

XXI

Munka munkával összenőtt,
Szorosán összekapcsolódott,

Nem is engedett pihenőt,
Kiszabta az órát, a módot,

Hogy a határnapunk előtt
Teljesítsek. Majd kitudódott,
Hogy ezt a szürke agyvelőt
Sportból hajszoják az utódok.

Türelmük nincs, se idejük,
Még Belzebúb se bír velük,
Úzi őket a vaskos érdek,

Ezért a hajsza, a temérdek
Dühöngés, kínlódás, pedig
A lelket csendek éltetik!

XXII

Ha munkám jó barátja megszán,
Fellendülhet még életem,
Megünnepel még szép kerekszám,
Mivel Teremtôm éltetem,

Mert semmi más nem fontos ez tán,
Csak a végcél! Tekintetem
Ránéz, ôt dicséri gyerekszám,
Széles időben, tereken,

Mert ami súlyos életemben
Pillévé érik, alakul,
Kiküzdöm tűzzel és kimentem,

Ahol a holnap és a múlt
A győzelmet felemeli
És fénnel tűzdeli teli.

XXIII

Jókedvû, sose harsog,
Nem is könnyelmû, csak vagány,
Pénzt vált, de sose arcot,
Elégtételt is vesz magán,

Ha benne a vihar sok,
Fütyülni kezd, ezer baján
Túlnéz, kivár, a harcot
Vállalja s abban a magányt,

Reggelre újra kezdi,
Amit ma félbe se hagyott,
Mindent hittel szerezni

Feltámad. Az benne a jobb,
Ha a szépet kutatja,
Hol nyílik új alakba!

XXIV

Bent-járt, csak kullogott a tûzsdén,
A márványon koppant a bot,
Olyan köhögôs riadót,
Amilyent kürtölhet a Fösvény:

„Bennem nem bujkál semmi
köszvény,
Minden hitelt behajtatok,
Elverem a port rajtatok,
Olvashatjátok a körösvényt!

Nem gyakorlok kíméletet,
A névsor tartalmazni fogja,
Ki lesz holnapra perbe fogva,

Minden csalást felméretek,
A kötvényt, aranyat vigyék le
Kriptámba, oda, fedezékbe!

XXV

A sógornô a sógort
Táncoltatja derekasan,
Kavarog tôle a hasam,
Cigányság, úri hóbort,

Nem, házasság! Az óbor
Nem fordul fel, pityókosan
Útódik, bárha oka van –
Baleset ez? De jókor?

Az asszony szenvedélye
Elküldi fészkelô eszét
A fészkes-nagy fenébe,

Majd a kívánczó beszéd

Kivallja még belôle,
Mit kér? Boszorka? Ô-e?

XXVI

Az esô elszitálta
A kedvemet, a szép napot,
A szívem árnyékot kapott,
Nagy kô csúszott a tálba,

Pohárba és a tájba
Nem kellett ez az állapot,
De szóltam: Pajtás, csillapodj,
Ne tégy úgy, mintha fájna!

Máris a bamba felhôt
 Úgy láttam, mint a felnôt,
 Ha elhasal a gyereke,

És számba veszi, tehet-e
 Akármit itt erôvel,
 Rikkantok: Hej, menô-fej!

XXVII

Gyerekkorom igénytelen
 Egyhangúságban baktatott,
 A korszak nem bánt jól velem,
 Piszkált engem, bosszanthatott,

Vesém miatt a gyöttelelem
 Kínlódott, majmolt, zaklatott,
 És mint sok lelki nincstelen,
 Gyűjtöttem sok utálatot,

Ezen a rontó versenyen
 Hogyan juthattam el oda,
 Hogy nem lázadtam fel soha?

De vártam, mi, miért legyen?
 Hogyanját most sem ismerem.
 Ki segít ilyen emberen?

XXVIII

Némán, megkoptatottan,
 Hazafelé bandukolok,
 Mint az elszennyezett folyók
 Tengert-hívó habokban,

Meghívva belefogtam
 Ebbe meg abba, sok dolog
 Tévesztett meg – indokolok?
 De mit? Vagyok, de rokkant?

A testem egyre teltebb,
 Úgy duzzadtam, hogy a fejem
 Nem fér el átlagos helyen,

A lelkem üzemeltet?
 De mit? Hogyan? Miért? Mivel?
 A szenny magról sarjad? Kikel?

XXIX

Utóbb minden átszellemül,
 A ház, az óra, a vidék,
 Alakítom ügyetlenül
 Gyerekkorom színét, hitét,

Szeleket kérnék, hogy vigyék
 Magasba, velem, egyedül,
 A zsongást, ne legyen pribék,
 Aki zavar, besúg, megül,

Talán jövôm, új évtized,
 Túl nyolcvanon, dalaival
 Minden hiányért kifizet,

Lesz pénz, siker, öröm, ital,
 Vagy mindent rontok, mit tegyek?
 Öreg egek, segítsetek!

Karácsonyi szonettek

I.

Megszületett új számtanom,
 Hetek óta csak osztok,
 Szorzok, össze is adom,
 Hogy dőlne rám az oszlop,

Mikor a nyugvó völgy mögött
 A bûvös nulla elsuhan
 Vijjogva és szomorúan –

Számok szerint tapasztalom,
 Ha egy zsebet kifosztok,
 Máshol nem nô nagyobb halom,
 Sok tervem egyre foszlóbb,

III

Az ôsök szent szokásai
 Utólag is tanítanak:
 Gyertyákat kell meggyújtani,
 Mert annyi ma a lelki-vak,

Mégis, ha nem felsô fokon,
 Valami már gyarapodik,
 A rendszeres gyakorlat
 Mélyén a jég felolvad,
 A kérge cikk-cakk-ban reped –
 Lehet, hogy ez a szeretet?

A láng melegséggel teli,
 A fényben játszik az alak,
 A lelket így kibérel
 A múltó hangulat alatt,

Nincs vége, csak ez eleje
 Van annak, ami megesik,

II

Szája szelel, szív, fúj, locsog,
 Egy fújtatásra tüdeje
 Közösen működik vele,
 Szándék indul, szenny, szó, mocsok,

Sötétségtől a fényesig
 Hitével kell, hogy megtegye
 A szent utat, akit gyalog
 Kísérnek itt az angyalok.

Ha jókedvû, nevet, csacsog,
 Mint a madár, érintene
 Bántólag semmi-jelleme,
 Kimért szokása csak a csók.

IV

A jó szándék öltöztetett
 Csillagfényes ruhába,
 Hogy ma kapna kíméletet
 Unokám árvasága,

Szeme és homloka körül
 A szürkeség úgy szétterül,
 Mint ôszi hajnalon a köd,

Ám az elképzelt szeretet
 Hogyan terít alája,

Föléje is bûvöletet,
Békét – Van szíve-vágya?

Eszem most visszahököl
A várható jövőtől –
Testvére hol van, apja

Hová ment? Itt üres helye
Bogáncsokkal nőhet tele?
E perc jövőnk alapja?

V.

A belső béke templomát
Építettük, a tervezet
Gyengén szolgált, de létezett,
Több, sok kanyargós napon át,

Hogy létezzen is még tovább,
Bár a romló igyekezet

Útja nem volna nehezebb
A vártnál, bár a kor galád,

Beszennyez mindent, ami van,
Mi is, mind-mind, mindannyian
Fertőzzük itt a levegőt,

Az is csoda, hogy összejött
A gyertya, csengetés, a szem,
Szemem fénye. Emlékezem?

VI

Butácska kis feladatomban,
Hogy az unokát elvigyem,

Hogy a sürgésnél ne legyen,
Így hát a járdát koptatom,

És az időt koszos havon,
Gondom elfér kicsiny helyen,
Noha belül már nevelem,
Szavakból nő a forgalom.

Minden kirakat érdekes,
Eltérít, szédít, összegez
A látvány, ő is tudja már,

Mi lesz a játék, mire vár,
Hisz a kigondolt levelet
Ki segítette, ki helyett?

VII

A kor sokszor alamuszibb,
Hogysem nyíltan bevallaná,
Eltaszít, elküld, de hová?
Sunnyog, zsennyeg, netán uszít,

Máskor némán eligazít,
Hajam szálát se bánthatá,
Így már nem emlékszem reá,
Vallotta-e az igazit?

Érdekről van szó mindenütt
És mindig? A Paradicsom
Megposhadó levét iszom,

Mert az örömet, a derűt
Az okság kínja öli meg?
Mikor panaszoljam? Kinek?

VIII	Csak este, suttogóban,
„Hiába írom az Anyámnak,	Félig-se hallhatóan,
Hogy engem apám eldobott,	Közel-fülünkbe zsongják
Hiába tudom az okot,	
Hogy bennem honnan, hova fájnak,	A tudat ősi gondját:
	A test nem akadályá,
Tűröm, amit a sors reámrak,	Hogy társ társat találna.
Hogy csúfolódnak a szokott	
Szavakkal is az undokok,	X.
Magam vagyok, senkik se várnak,	Vigaszt kutatva még a borban,
	Pohárba néztem, visszanyúltam,
Nem látom ôt, a példaképem	Gyöngyök után mélyig kutattam,
Nem hív, nem áll, nem lép elébem,	Találnék bármit is a múltban,
Nem fogja meg a kezemet,	
	Cipőt találtam, kapva hordtam,
Élőszó nem száll, szeretet	Képeztem magam bonyolultan,
Nem küldi rám a nevetést!	Térdig tapostam rusnya korban,
– Apám, indulj, most már ne késs!”	Hátha példám lelem a nyúlban.
IX	Csalódtam. Hagytam a fenébe!
Aki sohase hallja,	Minek piszkáljam azt, amit nem
Hogy most, a Bükk felőli	A magam örömére vittem,
Dombok lankás nyugalma	
A magányt hogyan őrli,	És sehová! Nem menedéke
	Szívemnek ez a kor, sokáig
Sokat mulaszt balga,	Hitetett, megcsalt, most is ámít!
Mert lelki készletői	
Között sohase vallja,	
Mert nem fejezhető ki,	

Közép-Európa

Kicsiny ország, szegény hazám,
igen megöregedtél,
Bármelyik gyerekednél
Roggyantabb koldusabb vagy ám, –

Szeretlek! Ha nem mondanám,
Fájó panaszt tehetnél
A ránc hajló egeknél,
Mint sírták régen, hajdanán,

Elődeink fogaikat
Roppantva összefogták,
Ha az átkok a foganat

Építették a fogdát,
Hogy végleg itt maradjanak
Egy szent nyelv hírmondóinak!

II
Elkoptatott fohászokat,
Ígéreteket mormolunk,
Szándékunk ezt-at megfogad,
Mert a jövő nő általunk,

Szép lányokat, jó fiakat
Nevelnék városon-falun,
A fákon bokron rügy fakad,
Szüret után hálunk-halunk,

Addig itt zálogban marad
A csontig konok akarat,
A lelkünk lesz a bankbetét,

Míg a szellem ígérte
Beváltjuk, mert a köznapi
Eskü a népet élteti.

III
Ébresztő-órám sose volt,
A benti rendem mérte ki,
Mikor, minek fogja neki,
Akárhol és nem valahol!

Időérzésem indokolt,
Be is indultam. Az, aki
A célokat találta ki,
Hangzott, fénylett, ihol-ahol.

Édesanyámnak köszönöm
Életre szóló örömöm,
Hogy rászoktam a hajnalok

Felpattanására. Az ok
A munka és a földközeli,
Ahol a szeretet tüzel.

IV
A harmincéves nagy-öreg
Szövege mély tengerfenék,
Erőtlen sorsán kesereg,
Mielőtt bármit mondanék,

Felmorajlóan pityereg,
Hogy létezik, ha már, ha még –
Ez az, nyílt seb. Nincs rajta heg.
Kérdez: Maga nem unja még?

„Nyolcvan felé hajlik napom,
Az egeret nem itatom,
Járásom épen csillapul,

A múltam véve alapul,
Nem bánom. Megvan a haszon.”
– Hová tűnt el a kamaszom?

V.
Lángész akkor sem lehetett,
Mikor kelleetlen támogatta
A tehetséges gyereket,
A falnál tüskés-drótba kapva,

Tartana ma beszédeket,
Bakkanva, nyögve, elharapva,
Mebúvik ötletek megett,
Szakasz-győzelmeit aratja,

Hogyan szervezi? Lehajolnak
Küszködő ellenfelei!
Vagy tud megfélemlíteni?

Mivel? Kell a régi gyakorlat?
Felnyitja, hol az alagút,
Megyünk be, – kijön, aki tud.

VI
Elég egy vizesárok,
Egy jól védhető hegynyereg,
Már húzódnak határok,
Fészkelnek is a fegyverek,

Születnek újra bárók,
Udvartartás, adókeret,

A vér meg csak szívárogo,
A szék bilincset, pénzt veret, –

Itt még békés a tájkép,
De aki árkon átlép,
Számítson rá, hogy rajtaveszt:

Látszatra békés házeresz,
Szobában sima fekhely,
De bombatöltetekkel!

VII
(Portré)
Csontritkulásos. Érti,
Ilyen lett a gerince,
Azért zárták bilincsbe,
Hogy jól tudjon kitérni.

Azt hitte, ő a férfi,
A jellem. Ami kincse
Van, őrzí, szent szelence,
Bár bűn gyanúja sérti,

Mert ő gyáván, titokban,
De ott határozottan,
Mert erre vitte vére,

Külszíne ellenére,
Belzebúb a barátja.
Hápgog, a szája tátva.

VIII
Ima – valódi tallér,
Csúszik Isten zsebébe,
Ott milliárdnyi elfér,
Egymás hegyébe téve,

De van, aki csak elkér
Kegyelmet és a béke
Miatt is. Így a tallér
Fényből ment feketébe.

És az Úr irgalommal
Ránéz a Csúf kezekre:
Úgy-e, visszakapom majd?

A hangba még keverne
Gyanút is, abba hagyja:
Így is szagos a hagyma!

IX
A készenlét a fontos,
Hogy rögtön talpra-állhass,
Ám akkor ne bolondozz,
Te légy a megcsodált sas,

Úgy szólj minden izomhoz,
Hogy hasson, ne csak áltasd
Magadat: Itt a Kozmosz!
Ott lehess hős, a vállal!

– Nem közelíthető meg
A földi érkezőnek
Ez a magasztos élmény?

A kérdést megcserélném:
Mit kell, jó volna tennem,
Hogy az virulna bennem?

X.
Egyre bonyolultabb-furább:
A köz életét ellepik

A vállvonásos figurák
És vitatott cselédek.

Raknánk rájuk üvegbúrát,
A feszengetést nem tűrhetik
E *kapcsolódó figurák*,
Madzaguk köt jó helyekig!

Milyen hely jó most? Hatalom
Épül szittyósabb talajon,
A láb, a kéz, az agy remeg,

E figurák, mint üzemek
Az érdek szent mókáinak
Szolgálva *bonyolítanak*.

XI
Mikor minden bizonytalan,
Könnyen tud fejre állni

Az ember, a napi lét kaland,
Törékeny, szalmaszálnyi,

Törött gerincű, ami van,
A hit is bizományi,
A homály nagy csapdáiban
Nem tud mit kitalálni,

Vigasztalnám még magamat,
Hogy én vagyok a vendég,
Én már mindent lenyelnek,

Ám a hatalom megriad,
Véres szemével integet:
Viseljük el a rémeket!

XII

Közönségében válogat,
Az arcok hódolnak neki,
Ötlet szerint cserélgeti
A vádakat, a bókákat,

Itt-ott feneklik, elakad,
Hitében sem eredeti,
Nem érti, csak dédelgeti
A meggyalázott hangokat,

Nyilvánosan sosem merész,
Hol harsog, hol meg heherész,
Hatni igyekeznek, de hogyan?

Függöny mögötti alkuban,
Talpat nyal, mást is, mindenütt –
Kint szónok, bent már egyneműbb.

XIII

A vándor gyakran tévelyeg,
Ahogy a porban jár, halad,
Megcsalja több tapasztalat,
Meggérik rontó kételyek,

És téved is. Időt-helyet
Rosszul választ, és mialatt
Ledőlni lát templomfalat,
Kutatná, hol s még mi jöhet,

Ám neki az a borzalom,
Ha az áruló ráköszön,
A nyálasság, az a közöny,

Ahogy estére, hajnalon
Elkapja, tépi a hitét!
Hogy ez a kor milyen sötét!

XIV

Pokol van! Aki szenved,
Tudja, hogyan s hol a helye,
Hogyan kell élnie vele,
Ki az, aki kicsenget.

A beteg, aki szentebb
Másoknál, érti, érdeme
Időt, erőt is mentene,
Ha már eddig kerengett,

Szabadulást, jó kiutat
Kutatna, kulcs után matat,
Ha ilyen mélyre mászott,

De látja megalázóbb
Jövôjét is, feladja –
Mi a sors? És kamatja?

XV

Még nincs a falragaszban
Megtetesítve, hogy a jog
Ennek kedves, annak sajnó,
Én máris leszavaztam.

Hízeleg a ravasz hang,
Mögötte sírnak a bajok,
Nem hallom már, itt sem vagyok,
Eltűntem, elutaztam?

Hogy engem összetörjön
A kósza-bószsá akarat,
A szó, a zár, a börtön,

És még ennél is hamarabb,
Amit látok. Inkább megyek.
Mást csípjenek pimasz legyek!

XVI
Sokszor a tûrô csendesek
Okítanak ki, hogy a lét
Velünk utazó bal felét
Láthatjuk csak, mert így esett,

Telepszik ránk a bûn, a seb,
Belénk, belé, belém, beléd
Fészkei aljas alfelét –,
De volnánk engedelmesek?

Várjunk, amíg a hajnalok
Kinyílnak és a madarak
Lármája mindent dalba rak,

Megmagyarázza, hogy az ok
Kimondhatatlan ôselem,
Van, létezik; nem képzelem?

XVII
Szája szerint a gazdaság,
Bor, búza meg az orkán,
Nyögésig rengeti hasát,
Ami szívéen, a torkán,

Keresztezett jobbágy-basák
Dünyögnek át az orrán,

Ô a nemzeti uraság,
Tudom, ki ô –, a ...

Meddig is számíthatom,
Milyen mélységig kotorván,
Mit ígér, milyen alapon,

Ha lesz a kormány,
Akit segít ég, föld, pokol –
Most csak nyög, vagy már haldokol?

XVIII
Vezetônknek sok a baja,
A múltjában is lila petty,
Vítázik, jósol és heteg,
Írásból sejtem, ki-fia.

Azt látom, hogy a Biblia
Kezében ólomként fityeg,
Olvasná is, de melyiket?
Nem szól rá senki: Te, csiba!

Mellette kell most küzdenünk,
Ha van még idônk és helyünk,
Olyant szólalhat száz torok,

Hogy pénz és köpönyeg forog,
S szegény népünknek kellene
Néhány falat, bor s jó zene.

XIX
Bennem sokáig tisztelet
Övezte a kenyérdarabkát,
Mert mások a kezembe adták.
Aki kap, folyton tiszteleg.

Lebámult rám sok „emelet”,
 Megmértek engem, mint fabatkát,
 Hazám, falatom lenni hagyták:
 Vakondtúrás a rög felett.

E két kép úgy szorongatott,
 Mint adóst a hitelezôje,
 Aki joggal él. Ölhetô-e?

Üldöztem a káprázatot,
 Becövekelt nehéz utamba.
 Mások szoltak rám: Vársz, bamba?

XX
 Vasaltas hivatalnokok
 Nógattak: Te, öreg betyár,
 Idô- és hely-jegyed lejárt,
 A másokét miért lopod?

Eszem, szívem most is topog,
 Fel is lázadhatnék akár,
 Mert bennem iszonyú a kár,
 Minden csontom fáradt, kopott.

Sorolhatnám, hogy ennyire
 Vittem csak! Isten egere
 Cincoghat bátran, szabadon,

Ez a rabság, ha tagadom,
 Ha nem, hely- és idôjegyem!
 Hová jussak? Mi, hol legyen?

XXI
 A hajnali egekből
 Félig-halottan ébredek,

Alig eszmélhetek föl,
 Belül torlódnak a jegek,

Mázsásak, szinte megtölt,
 Dermeszt is ez a rengeteg,
 Majd véres emberekből
 Kés áll ki, – fázom, szenvedek,

A szívem józanodna,
 Eszem még bénultan hörög:
 Elmúló fajzatokba

E korszak nem küld jégtörôt,
 De a vér ömlik, zúg, tapaszt!
 Új ezer-év nyit rám tavaszt?

XXII
 Sokszor elnézem a rögöt,
 Ragyog az ég fölötte,
 Fény zeng kérébe kötve –
 De mi fészkel a rög mögött?

Áztatják tavaszok, ködök,
 De mit kapott örökbe?
 Hogy némán könyörögne?
 Én is miatta ôrködök?

A részem része, eleven
 Tudattal kell segítenem,
 Ô szürkén is örökzöld,

Onnan lettem, a rögből,
 De hol vannak a díszletek,
 Amiktől megszédülhetek?

XXIII

Bocsáss meg most a szóért,
Uram, miért is engeded
A sok-sok lelki hóhért
Szabadon, mért adsz keretet,

Hogy azt, amit a jó ért,
Ezek tapossák, ég helyett
Pokolba csúsztató bért
Mérnek nekik, ahol lehet.

Számolhatod, e korban
Sok a szélhám, a rettenet,
Amiben tönkre is mehet

A népség? Belehorkan
A lelkem, míg a Nagy Sötét
Rajtunk éli természetét!?

XXIV

Nem érzem, hogy a mai had
A vesztemet akarná.
Véletlen tett magyarrá,
Vagy a vezérlő akarat?

A kérdés holtomig marad,
Hiába is akarná
A harci zaj, a hajrá, –
Röpítsd el ezt a madarat –

Hiába minden alkalom,
A rám váró időben,
Lelkemből eredően

A porciómat vállalom,
De várom, hogy a dallam
Zendítsen, s egyre halljam!

XXV

Apró, de fénylő látszatok
Az áradó sötétben
Írják, hogy még maradhatok,
És ott, ahova léptem,

Nem úgy, mint a fáradt rabok,
Aki gyáván, idétlen
Önzéssel töltik a napot,
Mint vak jel tiszta képben,

Suttogják nékem a manók,
Ott, a fülem mögötti
Térségben, innen pattanok,

A jóért könyörögni,
Hogy a szellemek higgyenek
Ennek a földi senkinek!

XXVI

Érkezzék végre valaki,
Aki bár tapintatlanul
A kapcsolóhoz odanyúl,
Hogy görcseinket oldja ki,

Kezet is csókolnánk neki,
Csak szivárogná szét a múlt,
Akár felül, akár alul, –
Szélnek szülnék, ha kergeti,

Lehetnek bár idegenek,
Akik rajtunk lazítanak,
Csak költséget ne kérjenek,

Mert nincs semmink! Ha söt a Nap,
Előbb-utóbb majd termelünk,
Csak a Tudat legyen velünk.

XXVII

A testi lét ne magyarázzon:
Az élmény csak a mű alapja,
Ha a művész azt visszakapja,
Akár márványban, vagy a vásznon!

Ma nem azért, azzal vitázom,
Ami a lelket megharapja,
Azzal, aki a bankot adja,
S hanyatt esik néhány csipán szón!

Bizony többes évezred óta
Hallatszik részeg, csacska nóta,
Hogy „elvonunk”, „az elvonóság”

Vádolja a tanok adóságát,
Aki nem ért dühöt, se hálát,
Mikor jó műveit utálják!

XXVIII

A belső ellenség a rosszabb,
A hamiskártyások hada,
Ez a nappalos éjszaka,
Mert vígan-csalva táborozhat,

Habár az idegen gonosznak
Szolgája ennek a java,

Ám a zsoldért kell halnia,
Ha jövőnk bünteti a rosszat.

Az ország itt megnyílt bazárul,
Ad itt, vesz itt mindenki, árul,
Ki sejti, hol fut az arany,

Vagy ami kérdés: hol a rang,
Ahogy a játékot fedezné,
Mi válik, hol fémmé, lemezzé?

XXIX

Az új hősök sűrűn tenyésznek,
Övék a milliós tulajdon,
Hatalmat adnak a csibésznek –
Előttük ôsz fejem lehajtom –

Engem a földbe belenéznek,
S hagyom, hogy mind gyorsan
haladjon,
Felcsapjak udvari zenésznek?
Nem, nem, inkább fejem lehajtom.

És hogy más is – csak úgy! – meges-
sék,
A hadonászó szemtelenség
A sok pasast eggyé ragadja,

Az égig, a felhő-rovatba,
Ott alakul a vakmerő tett:
Hogy az Isten dicsérje őket!

XXX

Testvéri kéz kezet ráz:
Éljen a szerzetesség!

Kell, hogy őket szeressék.
Belőle él az Egyház!

A fegyelem, a tett – váz,
Illeszti rá keresztjét
Sok testvér, hogyha lesz még
Erőben mégis „egy-ház”!

Majd e betűvetésért
Keményebb megvetés ér,
Lesz aki fortyan, átkoz,

Én ehhez a Családhoz
lelkemben hű maradtam, –
Mert imánk halhatatlan!

XXXI
Barátom bántva korhol:
Hallgass el, fékezd le magad,
Aki állít, olykor tagad,
Mit írhat sz te a korról?

Hogy ez meg az mikor volt,
Hogyan esett? Hamis adat
Ezrével is idetapad,
Érdekből és a porból!

Amíg szemed betűzné
A ragacs-hiedelmeket,
Hátadon válna tűzzé,
Ami a papíron reked,
S azt hirdetik sikernek,
Ha hullává tepernek!

XXXII
Az a pár kínos évtized
Sorsunkat összemarta,
Kínba mártott, zavarba,
Nemcsak rabolt, kisémmizett,

Ígérték, jön, aki fizet
Kárpótlást! Nem, a marka
Nem nyílt meg, nem akarta.
Élesztettünk remény, tüzet,

Időnk elmúlt, a félelem
Bélelte ki a szállást
Alaposan s könyörtelen,

És ebben nincs megállás.
Nem hiszik el, hogy sebeink
Megnyílnak? Mi jár itt megint?

XXXIII
Hogyan válik bolond úr
Sunyi szolgából? Nemtelen
Munkával. Mint vakond fúr
Titkos utat fontos helyen,

Ereje átlagon túl
Feszül meg, rágja félelem,
Céljába bebolondul,
Hite van, de erkölcsstelen,

Az érdekszülte téglát
Felrakja, vár, a pillanat
Jöttén veszi a példát,

Utánoz, felnô perc alatt
A tetthez, zsarol, fenyeget,
Véres kezével festi az eget.

A „népnek”, mind a hatnak
Kinyújtja még a szálat,
Azok utána kapnak –

XXXIV
Az áldozat még nem lóg a bitón,
Semmit nem ért, zavarodott,
Éhséget érez, sok botot,
De hallja, amit a pap szája mond:

Hol járnak? Nincs csodálat,
Csak az asztal s a székek,
Ülnék le, félrelépek.

„Ha a lelkemet jókor megnyitom,
Kegyelmet és áldást kapok!”
Bámulja a kis alakot:
„Mi szúr, mi sért a mondataikon?”

XXXVI
Mint a szorgalmas házalók,
Vagy a nagy szenvedélyek,
A végtelenről szavalok,
Az Istenről beszélek,

Kutatná, hogy a lelki hivatal
Gondoz, üdvösséget, hitet javall,
Idôn túl és azoknak is,

Körüljárok szóban s gyalog,
S ahogy rámhajt a lélek,
A hang, a dallam, a valót
Dicsérô zene éled –

Ahol nincs készség, ami hisz,
A lélek és a test üres,
Hiába hallja még: Szeress!

Felgyújt a vérem, szellemem,
Fellángol az öröm, fény,
Rászórom még a tömjént,

XXXV
Elhallgatott az ének,
Csukott szemhéjaink megett
Nem is láthatjuk az eget,
Hacsaknem feketének,

Illatot kell illesztenem
Imámhoz, higgyék az egek,
Boldog vagyok, mert lehetek.

Anyám virágos évek
Öléből, rétről lépeget,
Szirmokat gyûjt, szép színeket,
Örülve örömének,

XXXVII
Már régen észre vettem,
Ebben az egy családban
Több, bonyolult világ van,
Sok részlet rendszerekben,

A múltat mentegtettem
Magam is, egybe-láttam

Honosat és hazátlant,
Valóban, képzeletben,

Szeretném pillanatnyi
Időmben összerakni
A többiüket is még,

Hogy önként szétterítsék,
Amit majd felvehetnek
Ünneplő öltözetnek.

XXXVIII

A múltból kimerültünk?
Kaptuk, amit kerestünk?
A lelkünk bánja, testünk?
Szül a megsüketült bûn?

Ma mivel szembesültünk?
Nyerünk-e, hogyha vesztünk?
A tett jövője lesz bûn?
A titok legbelül csüng?

Kifestve-eltakarva
Valljuk, hogy tudatunk van,
Sôt bízunk is magunkban,

Számítunk több viharra,
Míg tartalom, a küllem
Kószál, mint hang a fülben.

XXXIX

Ne nyúlj a menekülthöz,
Becsüld benne testvéredet,
Ne vádold és ne üldözd,
Örülj, hogy még szeretheted,

Rejtsd, máshova ne küldözd,
Ha vele együtt szenveded
A létet, érdekük közt
Már az igazat szenveded,

Hurok a hurkot kergeti,
És minden mozgás egyedi,
Ő példaként azért van,

Mert van a lelki mértan,
Rôfölni, mennyi a pokol –
Én is futottam valahol!

XL

Az arcomon a görbék,
Az árkok elregélik
Éveimről, ha félig,
Testem mivel gyötörték

A gondok és a törpék,
Akik folyton felélik
A másét tetejéig –,
Így lesz az arc tükörkép,

Az a valódi készlet,
Amit a földi vándor
Szégyenként is magán-hord,

Mert többször levitézlett,
Sok kéz fel-lajstromozta,
Hányszor járkált tilosba.

XLI

Sokratészra ítéletet
Hirdettek, testét meg is ölték,

Mint veszett kutya fattya-kölykét,
A bosszú ennyit temetett.

Tolsztojra átkot vehetett
Egyháza, hitét meg se törték,
Maradt, mint egy leköpködött kép,
Szilárdan, maga volt a Tett.

Mindkettő hűen hallgatott
A belső Hangra. Ezt nem
Túrték. Mint a Kereszten

Jézus, soha bocsánatot
Nem kapva itt, a Földön –
Miért? A Hang kitől jön?

XLII
A lélek menhelyét bezárták,
Gyógyították a beteget,
Amíg bejutni lehetett,
Most sorban állnak kint az árvák.

A korszak húzta széles árkat
Ajtónk elé. Mi mást tehet
A hívó mester? A beteg
Jöttét az orvosai várják,

Akik a napi tettbenélnek,
A jó készenlét rabjai,
A jót cselekvő szenvedélynek

Órzoîi, csak gyógyítani
Szeretnék még a sebeket –
Ha a gög hagyja, ha lehet –

XLIII
Sötét a kor, közelre látok,
A zajban már tompán se hallok,
Foglár szólít, kis-hivatalnok?
Érkeznek-e igaz barátok?

Minek is nézem a virágot?
Ha fegyverrel jön, az a bajnok?
Mevéd-e engem, hogyha baj fog?
Táplálkozom-e, hogyha rágok?

A kétség szutyongat veszettül,
Gerincem roppan, hogyha megdül,
Az ütést kapni nem szeretné –

Mi fokozódik örületté?
Vagy álljak ki a sziklaparton,
Zsarnok lökjön le! Kell akarnom?

XLIV
Mikor az érzés felnyalából
És minden másnál ünnepibb,
Egyhelyből messzire repít,
Fenséget izzad önmagából,

Jutalmaz-e a legjavából,
Vagy téved? Félretelepít,
Nem érzem szenvedélyeit
Én sem, bár édesanya ápolt?

Kérdés kérdésre görbül,
S mikor bámulva fülelek,
Mint sélsöket ökörfül,

Derékon kap a képzelet,
Az érzést megcsavarja:
Ne erre hívja, se arra!

XLV

Az ifjú forradalmárt
Hevességért ítéli
Gonosszá ürge kalmár:
Megölni, kiherélni!

A büszke forradalmárt
A zsarnok csak beméri:
Sokat, rosszul szavalt már,
Gerincét kicserélni!

Ha a testét megölték
És adták rőfnyi földjét,
Méltatják, hol, hogyan járt,

Ám a szent forradalmárt
Dicséri örök Atyja
És hírnökké avatja!

XLVI

Naplómnak írom, senkinek:
Az éjszakák, a nappalok
Köszönnek s már idegenek,
Köztük, velük gyalogolok.

Velük, miattuk üzenek,
Hogy az utazás jó dolog,
Mert biztatnak látó szemek,
Mert szándékukkal számolok,

De mintha túlgerjeszteném
A kurta-kóbor létemet,
Már a tizede se enyém,
A minőségem mi lehet?
Kutatnám még a szavakat,
Van új forrás? Nekem fakad?

XLVII

Nem is titok, titokzat,
Nagy állapot a szeretet,
Ami mindent fokozhat,
Kéretlenül mindent tehet,

Belül is táborozhat,
Benépesíthet tereket,
Átlényegítve rosszat,
Aggastyánt, férfit, gyereket,

A nők külön rovatba
Tartoznak. Úgy vagyunk velük,
Akkor igazi mindenük,

Ha a sors megmutatja
A Pontot és elrendeli:
Szeressetek teremteni!

XLVIII

Ha összefoglalom majd,
Ami rég elveszett,
És némi szájalommal,
Mit szívem összeszed,

Az örömet a gonddal
Vegyítem, – volna szebb? –
Amit a hatalom hall
És hisz a környezet,

Hm? Nem a bókra várok,
Az úgyis ingyenes,
Szemembe beleles

Az Isten, ott szivárog
A könny a bűnt se mosva:
Mért fordultam tilosba?

XLIX
Kísért a múltó alkalom,
Maradt kevés nyugalom,
Hogy kérdésként kihalljam,
Mint kopogást vastag falon,

Az Időből. – Mint kis malom,
Pörögve jár a dallam,
Lengő spirál-vonalban
Árad-, keretbe foglalom,

És mire mindezt mindenütt,
Kint és bent visszahallom,
Mint lázas, lüktető erőt,

Fává nô, ága hajlong,
A lombja bomlik, mást neszez:
Ne ezt folytasd! Nem jó, ne ezt!

L.
Politikai birkahólyagok
Repülnek felfuvalkodottan,
Öntelten és határozottan,
Szuszogva, de szellentenek nagyot,

Ez a lelkünk tartalma. Maszlagot
Keverték nékik, s mert hasuk van,

Bendős, eresztik meghatottan
A többiekre. Köztük egy vagyok.

Ilyen ez az élet. Ha érteném,
Be is venném, hogy a gyakorlat
Bosszantó, dühöm egyre horgad,

Körülnézek, és nemcsak az enyém,
Küldi a tök-csikókat messzire,
Más is: Szállj fel, de vissza ne gyere!

LI
A régi képet őrzöm,
Könyvem volt, tollam, füzetem
És a nevem a füzetben,
Reményem, pörge körzöm,

Az iskolai őszön
Ünnepelt, zsongott életem,
Ahol jövőmet vihetem,
S álmokkal kergetőzöm.

Hova és merre menjek?
Ki válaszol eszemnek?
Ki mondaná, mi is a lét?

Hallottam a kérdés felét,
Mindig csakis az elejét:
Akkor mi költözik beléd?

LII
Nem merlek, nem akarlak
Nekivezetni, sehova,
Az erkölcsi viharok, –
Ez az én életem baj.

Lehet, hogy ócska parlag
Másnak, ami nekem haza,
Esküvel is zavarlak,
Mert az a végzetem szava.

Ha majd az egyedül-lét
Virraszt öreg csontom felett,
És már nem indul több menet,

A sír szélére ülnék,
Onnan is szidva a vihart:
Miért ōrjög? S ha így kitart?...

LIII
Engedj mélyebbre titkaidba,
Atyai, ékes Istenem,
Látásom-hallásom javítva
Enyhíts súlyos éhségemen,

A két végpont közt fellazítva
Homályomat, e kis helyen,
Ahol a csoda ma se ritka,
Barátilag beszélj velem,

Tudom, az életem maroknyi
Por és hamu, nyugalmat
Rabolják vak okok miatt,

Ne kelljen félre furakodni,
Hogy jól lássam a jó irányt –,
Enyhülj meg vándorod iránt!

LIV
A mozgó áradatban
Gyengék vagyunk, sôt porszemek,

A nagy tömegek döntenek,
Azok bilincse pattan,

Ismétlés, nem szokatlan
Az ezredvégi döbbenet,
Ámítás, tévesztés helyett
Sorsom okítva kaptam,

Minden tapasztalatnak
Ellene dühvel hírdetem,
Harsogja félvad énekem:

Új források fakadnak
Az új kor mélyén, majd a
Természetes mozgást terem!

LV
Nem azt tartom szégyenletesnek,
Hogy fázunk és bambán didergünk,
Üresek vagyunk, semmi tervünk,
Bennünk a dolgok összeesnek,

Vagy nem mi volnánk itt a restek,
Csak gondolatok közt tekergünk,
Jövôre vár több léha tervünk,
Mulasztásból is van felesleg...

Sok mindent hasznosan tehetnének,
A régi okítást követvén,
De azzal senki nem törôdik,

Csak duzzogunk, mert nincs idôhíd,
Ahol a szent ész szent haragja
Az ajtót-ablakot kicsapja!

LVI

Lépek, de nem elégszer,
Magam szerint se haladok,
Hiába múlnak a napok,
Nem lódít, csak a kényszer.

Amit taknyos csibész nyer,
Mivel kevés terhet kapott,
Nekem irigyelt állapot –
Jó mérve a középser?

Mit tehetek? Magányom
Teher, személyes feladat.
Mára hiába bánom,

A tágasság nagy utakat
Járat velem, s nem érzem,
Mikor köszönt az érdem?

LVII

A fene hogy megette!
Akarhattam én valaha
Sok érdekszervezetbe
Bejutni? Szédülni? Soha!

Hogy a gôgös a hetyke
Szolgáztasson, ha a vita
Lesodor kis ügyekbe?
Bemenni ilyen moziba?

De hívtak, odavoltak,
Ígértek teleholdat,
Csillagokat, arany-esôt,

A hiúságom lökdösött,
Hitetlen környezetben
Hittem! Mi-mást tehettem!

LVIII

Uram, tudom, te jelzed
Atyailag, barátian,
Mi volt, mi lesz a helyzet,
Néha még azt is, ami van,

A mában annyi hemzseg,
A legtöbbjük haszontalan
Nékem, habár te nemzed,
Bocsásd meg bûnöm, boglya van,

Az életem maroknyi,
Igyekszem igazodni,
Hogy kedvesebb legyek neked,

Most dúdoló az éneket,
Tiéd – nem is tanultam,
Visszhangzik majd a múltban.

LIX

Itt a törvény, ott szabály,
Ott a gyôztes, nagy sereg,
Itt a vert had kesereg,
Holló károg, kiabál,

Ennek csontja, hasa fáj,
Más ész nélkül kesereg,
A vén sír, mint a gyerek,
Neki haza ez a táj –,

Mire végig-gondolom,
Újraépül Babilon,
Száz nyelv száz felé kavar,

Fodrozódik a zavar,
S kérdezik a jóslatok:
Atyám, ezt most folytatod?

LX
Tisztítanám, fűröszténém
Lenn, Siloé tavában
A szememet, a lábam,
És mindenem, mert az enyém,

A gyógyulás jelölt helyén
Megállnék mostanában,
Görnyed elmém, a hátam,
Megroskadt már ez a legény –

Vagyok a nyomorult nép,
Könyörgéssé fajulnék,
Egyenesítsük a valót,

Magunkban, folyton ugyanott,
Ahol a jó fény kialudt:
Építsünk új pásztor-falut?

LXI
Az ember hiszi, hogy szabad,
És mivel egyre öregebb,
Hallgat róla, vagy csak hebeg,
Elhümmögi a szavakat,

Azt hiszi, egyre szabadabb,
Felejtí a félelmeket,

Amiktől megfehéredett,
Többször átokra is fakadt –

Ez a korszak már hányadik?
Amikor tudata kopik,
S ránk nyílnak mind az üregek? –

Nem kíván többé eleget,
Mert az elég – a végtelen,
De ez csak bent van, odabent –

LXII
A Jóisten a tettes!
Az emberek hitével
Naponta képeket fest,
S ez egy nagy földi tétel –,

Nékem a játszma kedves,
Szívem hevületével
Tisztelem a Feletttest,
Reményem ital-étel,

E széles áradatban
Forog a szakadatlan
Mozgás az Értelemhez,

S ha az Úr összerendez
Értünk bármit, belőlünk –
Közös malomban ôrlünk.

LXIII
Adatok itt a számlák,
Egymásra rakva kis hegyet
Képeznek, mint a megrekedt
Idő, ki tudja, hány láb,

Hány uj? El ne hányják!
Mert tépett naptárak megett
Kinyújtják majd a kezeket,
S feltárják, mint a bányát –

Ez a vakondok-állam
Zsarolja kispolgárait,
Akik tûrik, ziláltan,
Feléjük ki, hogyan sunyít,
Mert aki lefelé les,
Gyanakszik és fölényes.

LXIV
A nép csak érzi, hogy az ügy – köd,
Messziről indul, messze terjed,
Magára nyitja ki a vermet,
Rászól a Fejre: Te meg ügyködj!

A parancs felszítja a bütyköt,
Még sáapult arca kap szederjet,
Bôrén az Ok fertôje terjed,
Majd a tûdô zuttyogva-züttyög:

Papírra írták, jogszabállyá,
A Ház is nézné és zihálná,
Város, vidék tapogva ôrül,

Írógép csattog, túske tôrül
Szakítva szúrna agyba-farba –,
Bütyök úrékat nem zavarja?

LXV
Gondok közt nyugólódnék:
Barmok vagyunk és félszegek!

Így élt-e sok elődünk,
Ahogyan én ma rettegek?

A látszattal törôdünk?
Már gyerekként is öregek
Módjára valljuk meg a fôbûnt:
A létezés tólunk beteg?

Fertôzzük napjainkat,
A kétkedések tömege
Sok oszlopot megingat,

S hogy a lábáról levegye
A rendet, az ész fejre áll!
Bolond zenére áll a bál!

LXVI
Az irattárat ügyelik,
Gyűjtik, sok kartotékban
Ezernyi adalék van,
Emelettől emeletig,

Reggeltől újabb reggelig
Beömlő hozadék van,
Áramló mennyiségtan –
A tintahôsök kedvelik.

Az adatok, számok mögül,
Ha majd halálom gömbölyül,
Nekem már minden semmiség,

Nem kérnek imát, gyászmisét,
Csak az arcnélküli adat
Bólint, a térfogat dagad.

Drámák néhány sorban

I.
A kis színpad legelején
Neveltebb színész kellene,
Olyan odaszokott legény
Meg egy jó dráma szelleme.

Ha nem elég a hang, a fény,
Virítson a hős ereje,
Mit kapjon nézőnk, a szegény,
Hogy a lelke legyen tele?

Nem az éhségtől szomorú,
Nem is ijeszti háború,
Bár mindenből elege volt,

A játészó szent szavaiból
Reményt kivonna, éltetôt, –
Az mindennél feledtetőbb!

II
A bábszínház ma bemutat
Csúfságos részletekben
Idétlen, sánta bábukat,
Fedetten, vagy fedetlen,

Az álarc néha fennakad
Az orron, így kegyetlen
a fintor, kínos múltakat
Idéz, a téma nyekken,

De az intézmény állami,
Tekintélyét és urait

Bizony illik megmenteni,
A közönség csak kancsalít,
Hogyan, ezért fizettem?
Ki élvez, mit helyettem?

III
Ô a Nagy Ügy! De ki az Ügyné?
Hogyan fekszik? Haránt, hanyatt?
Mi a legvonzóbb Mozzanat?
Mikor lesz bárki a Nagy Üggyé?

Mielôtt a nép összeütné
Tenyerét a siker miatt,
Kérdezzük ôt, aki halad,
S nem válik soha sebesültté!

A válasz ennyi: Tervbe vettem
Magamat! Amit akarok,
Szorítja bennem a marok,

És nem is lehetek nyeretlen,
Mert én ígérek s köpködök,
S lenyálazok száz köpködôt!

IV
Meggérdeztem a földi férget,
Akadnak-e jó rémeik,
Olyan is, aki csak ígéret,
Akik a hangot művelik?

Rámnézett és semmit nem értett,
Bénácskán bámult percekig,

Szajkóztam néki: érdek-érdek!
– Ilyent nem alkottak nekik!

Ők küzdenek, amúgy erőből,
Megszabták az időt-teret,
Ég van, mozgás, fény, fagy, szülőföld,

Behatárolt, szabott keret,
A környezetet ismerik
A szertefoszló emberig.

V.

Kurjantok, hogy tudassam
Azokkal, kiket illet,
Most táncoltat szerelmet
A férfi és a farsang,

Beleszédülve lassan,
A mámor lelke mellett
Engem is félve meglep
A csillag a magasban.

A lábam még keringhet,
Átizzadom az inget,
Szavamban tűz lobogna,

Majd női hajlatokba
Lopózik be az ujjam –
Új testben mennyi új van!?

VI

A vevő belefárad,
Mert össze-visszahányják
Az árut és az árat,
Jóságot és hiányát,

Az ünnep így sivárabb,
A szív sokéjszakán át
Jószándékkal kiárad,
Pénzt álmodnak a gyávák,

Az ész a szürke sejtig
Kibogozza, mi kell még,
Hol bújkál tarka kellék,

Ám a társak se sejtik,
Hogy szomorú a vége,
Ha Isten sincs, se béke.

VII.

Ádám és Éva temet.
Az Úr ma mondaná el,
Mit álmodhatik Ábel,
Boldog, igazi szentet?

Káinnak mit üzenhet
a jövő? A halál kell,
Vagy csak a csúf halálfej?
A vész ma kire csenget?

Kérdés fut sorozatban,
Ádámnak is bekattan,
Milyen sejtés mit oldoz:

A Naphoz vagy a Holdhoz
Kötözné földi sorsát?
Hány ember, hány az ország?

VIII

Kedves Balassi Bálint,
Szép a dal, amit írtál,

Nem ült meg a papírnál,
Éneklük unokáink,
Nyelvünk maradt s a szál-ing,
Sóhajtozunk a sírnál,
Emlék, asszony, a hír vált
Az álmok nyoszolyáin,

Némák az egri végek,
Vitézek iskolája
Csitult, én félre lépek
Elôled, mert a hála
Bokádig futamodna,
Hogy léphetnének nyomodba?

Gyónás helyett – napló

I.

„Kifutó-helyzetben vagyok,
Kilencszáznegyven óta;

Senki nem kurjantott nagyot,
Nem is jelöltek befutóba.

Néhányszor láttam, hogy amott,
Távolabbról a Fény adója
Villogna bámész pukkanót –,
Mára nem kell beszélni róla –

Be kellett várnom csődöket,
Azt is, mikor, mit szül a téb-láb,
Az én számom mikor jöhet –,

Majd választok egy szûzi példát,
Ahogy az eszem nehezen
Sikerért, érdemért üzen –

II.

A felkent eyetemi kart
Komoly párbajra híttam:
Ők kérdezték a „hittant”,
Válaszom nékik has-csikart,

De aláírtak csakhamar,
Mert szent a tudtaukban
A „szigno” holtukiglan,
Az ifjú diplomát akar –,

Én is! – Pályára tettem,
S miattuk tévedek meg
Sokszor. A Sors segített
Az anyakönyvi ívet

Megírni–, mára semmi baj,
A dudva durva, vár, kihajt.

III.

A tettben és a műben
Gyakran kárpótolom magam,
Mint útonlévő hontalan,
De sosem bőkezűen,

A munka félt, a mű nem,
Ezt érezzük mindannyian,
Mert a békének híja van,
Ha bűn mászik a fűben –

Lapályból feltekintünk
A csúcsra, mennénk, izzadunk,
Foszlik hitünk, az ingünk,

Bukóra is konyul napunk,
Míg én várom, szeretném
A sikert, az eredményt.

IV.

Sebző árnyak kísérnek
Nők képében, könnyű javak,
Önzetlen önzést játszanak,
Egy sem látszik fehérnek.

Önvád zaklat s az érdek,
Félig fogalmazott szavak
Bödülve rám-kurjantanak,
Mindent sehogyse értek.

Jó, – éltem, elnagyoltan
Fogadtam mindent, ami volt,
Ha másfelé loholtam,

Ha a korszak hibáiból
Vehettem csak divat-ruhát –
Ki lehet itt nálam butább?

V.
Az élet össze-visszahányja
Naponta irataima,
A bosszantó szeszély miatt?
Kit terhel itt a rend hiánya?

Minden halandó szíve-vágya,
Hogy jó úton repül, szalad.
Ki rajzol görbe vonalat,
Alagutat, aknát alája?

És mégis egyre úgy találom,
A kellenél több a gyász,
A kétely, kín, a bûn e tájon,

Nincs törvény, senki nem vigyáz,
hová mér le időt, teret?
Már a szeretet se szeret?

VI.
Egyszer „ámbár”, másszor „noha”,
Néha este, rája reggel

Csak lefekszem, úgy kelek fel,
Eddig mindig, máskor soha?

Egyszer üldöz, másszor koma,
Néha méreg, rája tejfel,
Rám-szól: „Feküdj!” Sújja: „Kelj fel!”
„Az éhezés is lakoma!”

Nincs olyan békés mozzanat,
Amikor nem haragszanak
Itt nálam. Bent, ellenfelek?

A rendet ôrzöm, felelek
A jöbômben és ideleln, –
Hát mért is bánnak így velem?

VII.
Hosszan tanultam a vasat,
Amikor én fából vagyok,
És ez annál fájdalmasabb,
Mert megszidnak a rendhagyók:

henyélsz, csak tömöd a hasad,
Érted fizetjük az adót,
A fûzfa bólint, széthasad,
Pedig tengernyi fényt kapott!

Csattog hát rajtam a pöröly,
Agyonvert csúf üllô leszek,
Amíg léteznek vaskezek.

Ilyent fából!?! Ezen pörölj,
S ha már szemed is felakad,
Akkor húzd ki a derekad!

VIII.

Rég szavalja a könyököm,
 Hoy itt nem kell se szív, se jog,
 Se igazság, se anyakönyv,
 Amikről sok írás gagyog,

De kellenek a fônökön
 Túl ágyuk, repülök, hajók,
 Kémek. Kés, ha belebököm
 A másikba, – győztes vagyok.

Nem tehetem? Nem is teszem,
 Nem engedné félő eszem.
 Az arcátlan gyakorlatot

Gátlástalanul hirdetik,
 Teszik törvényé ideig!
 Én megnyugszom, mert szólhatok.

IX.

Az urak iszogatnak,
 Elmesélik Keletnek,
 Hogy ôk mindent szeretnek,
 És hódolnak Nyugatnak,

Keletnek nyílik ablak,
 Az ajtó a szeleknek
 Nyugatra. Megrekednek
 A percek, megdagadnak?

Ugyan! A Ház titokban
 Tervezget. Hogyha robban
 A bomba, és az alapon

Acélhuzal ha pattan,
 Akkor se pohatakra
 Hulljon abrakadabra!

X.

Hozzám képest is rozoga
 Ez a Duna-medence,
 Hogy önmagát jelentse,
 Sok benne az ámbár, noha.

Kinek is volna birtoka?
 Felszíne kence-fence,
 Fôúr lemegy lelencbe,
 Csúcsot repeszt az ostoba.

Azért ez így igaztalan!
 Ki látszik hontalannak?
 Kik, akik itt-ragadnak?

Vénült lelkek zugaiban
 Rémek! És kinn, a térben
 Milyen hadak? Van érdem?

XI.

A rejtett lélegzés szerint
 Befogadunk sok áramot,
 Mindent együtt és ugyanott,
 És mind együtt bennünk kering,

A testünk szinte belering,
 Amit kapunk, és az a mód,
 Ahogy választunk szólamot,
 Öltöztet minket, mint az inge,

Ünnepre készít, és mivel
Távolról küldik az erőt,
Alázatunk se fedí el,

Hogy láthatatlan szent körök
Feszülnek, mint a huzalok,
S renddé kötözik a valót!

XII.

Én, Isten szürke szamara,
Hiába is haragszom
Mások kövér hibáira,
Mert nékem fáj-, mi hasznom?

Ha csap a végzet vihara,
Megcsal a sors, az asszony
Nem hív meg lakomáira,
Kell, hogy engem fakasszon?

Csak kérdezek, a válaszok
Hiányzanak belőlem,
A hangot kutatom, a szót,

Hogy szólnék érthetően,
De csak perc zúg, s ha árad,
A hangzás csak sivárabb.

XIII.

Szelíden köszönök neki,
De dörren az erőszakos:
Öreg-apám, ne szórakozz,
Nálam te nem vagy valaki!

A guta nem kerülgeti
A fejemet, tovább-lapoz

A törelem, mert alapos
Az ítélet, s azt mondja ki:

Mindennek itt az ideje,
Mindenki van, hogy megtegye,
Amire indítást kapott,

Bennem a tûrô állapot
Bevár, kivár, ahogy veszem.
Ki tûnödik el még ezen?

XIV.

Ebben a langyos Semmiben,
Ahol lassúdan evezek,
Nem bántanak apró neszek,
Hogy holmimat továbbvigyem,

De azért megemlíthetem:
Egy gondolati érzet
Valahol épp most elveszett,
S tántorog egy elméleten:

Nem az idő an ellenem,
Ismeretlen ellenfelem
Itt búvik, lényem közepén,

Ez a csodálatos edény
Kinyílik-e, ha valaha,
S akkor mit kell tudatnia?

XV.

Ritkán, rosszul törödünk
Magunkkal, és a lényeket,
Amit az álom emleget,
Szidja néhány elődünk,

Messzire tolja tőlünk
A múlt perc. Az is lehet,
Hogy az élő való helyett
Üresen semmit ôrlünk.

Aztán még valahonnan,
Hogy sorsomat kimondja,
Vérség és lelki kapcsolat

Elcsábít, elvisz távolabb,
Ahol szemérmes kacatért
A hamis álom hazatér.

XVI.

Ma na haldoklót keresd fel,
A kínos görcsben forgolódot,
Ahogy viaskodik a testtel,
S azzal, ami reá-rakódott,

Segít neki, mert sose restell
Találni új kegyelmi módot
Az Isten, olyan egyenessel,
Amitől boldog lesz s csukódóbb.

Ha van még fénylô jel mögötted,
Bugyoláld be a két kezeddél
A néked síró újszülöttet,

Mert a te újíto hited kell,
Hogy útnak indítsd a porontyot,
Akit a lét még meg se rontott.

XVII.

Sóhajtom néma szájjal,
Dübörgô szenvedéllyel,

Viharzó nappal-éjjel,
Amit a szív ma fájlal,

Amit szent borzadályal
Becsomagol, kibélel
Sok kín vak hitelével,
Amit e vaksi táj hall,

Megért. Fáradt nyugalma
Rámhajlik, azt javallja,
Hallgassak. Panaszolnám,

Hogy sért minden koholmány,
De rám a sors vigyázna,
Negy gyôzne a Parázna.

XVIII.

A hajnal, mint a posta,
Egyik kóborló álmomat
Bontatlan visszahozta,
Talán a titkai miatt,

Így új helyzetbe hozta
Teremteni-kész magamat,
Az égivel szorozta
A földit ez a pillanat,

Mert folyton mozzanat van,
És az valahol végtelen,
Ahogyan végbemegy velem,

Ezért szokott s szokatlan,
A hétköznap is ünnepi,
Ha a játék telelepi.

XIX.

Az emberi feszültség
A roncsolt idegekben
Torlódik megrekedten –
Gyógymódok, hogy lehűtsék?

Kegyelem, lelkesültség,
Börtön, a tehetetlen
Düh, láz a vérerekben –
Gyógyszerét kik, ha gyűjtsék?

Türelmünk tornyosulna
Ezer kérdés nyomára:
Ennek sincsen határa?

Vagy egy lehet: a nulla!
Az egész lét szorozva,
Már is nincs vége-hossza?!

XX.

A lelkek mélyre tartanak,
Reményünk szertefoszlott,
Nincsenek szellemi javak,
Nyitott a tizedik hadoszlop,

Hívók korcs unokáinak
Kiáltójuk mindent kiosztott,
Parancsot, átkot, némi kosztot,
Hogy mindent késve kapjanak –

Az észről egyre távolabb
Házal az Első Gondolat
Az Ige-szülte Szépség, –

A Mélység nevetését
E század vége hörgi:
Kiket kell még gyötörni?

XXI.

Lágyelméjű, de hivatalnok,
Nála tesznek-vesznek, szavalnak,
Jut hely patkánynak, jobb bivalynak,
– Már bánom is, hogy idehajlok.

Mellettem bődül épp a dalnok,
Vezére a megírt zshivajnak,
Mögötte képzelt forradalmak,
Pénzért, ütemre megy a bal-jobb!

Csak állok, hallom ezt is, azt is,
Ez a mi napunk? Ez a pestis?
Gyalog, irtózva menekülnék,

Rogyaszt a helyzet, egyedüllét,
Itt így ne éljen semmi bennem!
Miért, hogyan is kéne lennem?

XXII.

Ne mondjanak hazugnak,
Hajnalban a szelídek
Ezt-azt fülembé súgnak,
Én itt csak közvetítek.

Ők nem is önmaguknak
Dolgoznak, kerekített
Világban célba-jutnak,
Én rájuk hederíték,

Bennem a munkatársat
Mefogták, markolom hát
Tőlük a mende-mondát,
S a tiszta biztatásnak
Eleget téve zengem:
Hallgassatok meg engem!

XXIII.

Az ember megörökli
A test határait,
Tud nyelni és hörögni,
Kis kört is alakít,

De az eszmék mögötti
Tájjal szűtt kapcsolat
Nem képes jól lekötni,
Kutatná, hol halad?

Folyton csak visszanézve,
Űzötten, mint a vad,
Belép a mázba, mészbe,

Míg egyszer megszakad
A feszes cérnaszálon
A fény, a színes álom –

XXIV.

Túlrajzolt célok, lomha tervek,
Álmok, taposva, küszöbön,
Játszódnak nékem és hevernek,
Múlásukban gyönyörködöm,

Felhőkben úsznak, fenn a termek,
Puha szőnyegen lép jövőm,
Nem érzem földies tehernek,

Márványon lejt, nem csúf kövön –

Ha néha messzebb küldenének
Ezek a téli égiek,
Nem is regélném senkinek,

Hogy még hiányzik az az ének,
Amely sodor, én lebegek –
A béke szól, nem egyebek!

XXV.

Ez a világ lezüllött,
Súlyos szennyet lebegtet,
A kerék nem krekded,
Nem látni itt a küllőt,

Bíróságok, sok elnök
Okfejtéssel kecsegtet,
Sok szív még éhesebb lett,
Urak, mibe kerültök?

Az eszetek gyötörném:
Régi, de szent a Törvény,
Csak tiszta szív felelhet,

Bukszátok egyre teltebb,
Gondoljatok le rája,
A népre, hol a hála?

XXVI.

Azért lehettem ügyvéd,
Hogy segítsek ezen-azon,
Hivatásom műfajom –
Engem a jog, az ügy véd?

Mi lehet, ha az ügy vét,
A félig értett tartalom,
Nagy sebet üt a kis-bajon?
Elkéri lelkem üdvét?

Ezért szólnék magamról,
A téma nem felületi,
Eszem többször kerülgeti:

Ha még mélyebbre karmol
A körmöm, messze-odalent
Jelentkezik a védelem?

XXVII.
Ráncait összevonta,
Így utálta az önkényt,
Ezért ment nyugalomba
Idő előtt meg önként,

A lelkét mélyre nyomta
– Akár a súlyos öntvény –
Az aljasság, a bamba,
Ezt hirdették örömként,

A semmit, s ami rosszabb,
Ami nem visszakozhat,
Hittek az aljasoknak,

Hogy majd szentté dagadnak
A hitványak, de jókor! –
A lőre lett a jóbor –

XXVIII.
Békénszállok magamba,
Ilyen ma ez az óra,

Vehetném fontolóra,
Nékem mi is maradna,

Ha az Úr nékem adna,
Úgy jöhetnél kapóra,
Mint láncra toronyóra,
Vagy a banyák haragja,

És mégis, rejtve várom,
Hogy ez a földi járom
Enyém maradna, aztán

Kijózanodva hasznán
Más szerelembe essek?
Mi kell a szemfülesnek?

XXIX.
A szeretet, a „nyú-tan”
Hoyan ültethető be
A ránk váró jövőbe?
Ahogy régen tanultam?

Maradt hit annyi nyúlban?
Jézus sok követője
Nem riadozna tőle,
Ami itt volt a múltban?

Mert utcán, templomokban
Vaddisznók hangja horkan,
Estére jutva, reggel

Rókák nyüszítenek fel,
És az egérlyukakban
Új hang bődül – a kappan.

XXX.

Most épp teszi a semmit,
Sõt fenékkal élémtolat
A mackó-medve gondolat,
Helyemből is kilendít,

Őt élem át, a semmit,
Aki itt szunyál, s mialatt
Csak szunnyog, mint a bódulat,
Engem nullára gyengít:
„Ugyan mit kéne tennem?
Mi is maradna benne,
Ügyefogyottban igazibb,

Mint vágy, ahogy odébbtaszít,
Oda, ahol az a szabály,
Erős a medve, ha zabál!

XXXI.

Vállalod még a vizsgát,
Félig-komolyan leteszed,
Mozog a lábad, a kezed,
Aztán köszönsz: No, visz-lát!

Megkopott bőrtarisznyád
Anyád ölébe helyezed,
S mert vár a nyüzsgő környezet,
A lelked kire bízád?

Tudod, kié, de merre
Vezénylené akaratod
Vagy bűnt lesíró bánatod?

Hová kivel keverne
El a Hang? Vár-e mondat,
S ha van is, mit bizonygat?

XXXII.

Hát nem lesz figyelendőbb
Ez az óra, a gondolat,
Ha hívom a jövődöt,
S a múltat tolnám távolabb,

Mert most is semmi nem jött
Segíteni, csak elszaladt
A fohász, a Teremtő
Éltetve a subám alatt.

Magányban forgok. A jelen
Nem képes, nem akarja
Hitetni, értetni velem,

Hogy én szelíd viharra
Hangolva csak utazatok –
Hol táncolnak a távlatok?

XXXIII.

A fény borotvaéles,
Mindent kirajzol, oktat,
Sohase biztatóbbat,
Hogy pontosan ítélhess!

A táj szelíd, kedélyes,
Tudatod megnyugodhat,
Sohase nyugtatóbbat,
Hogy önmagad megélhess!

És mégis! Sejtéd, érzed,
Nincs nyugtod, menni kéne,
Cél fáj vagy rossz közérzet?

Vagy tested örömébe
Belejajgat a holnap? –
Mikor, kik válaszolnak?

XXXIV.
Agyadban eszme-törmelék,
Füledben kajla szôr-pamacs,
Ki kéne nyírni a felét,
De lusta vagy, nyugton maradsz.

Az agyad nem tengerfenék,
Ott még ritkán se kanalaz
Az a Halász – S ha értenék,
Ott ô sem volna ugyanaz.

Rigolyás lettél, ugyanúgy,
Ahogy porló elôdeid,
Dolgozz, vitázz, egyél, aludj,

Míg az idô majd kitelik!
A szôr füledben viszketeg?
Odabent a mécs még lebeg?

XXXV.
Ahol én görccsel utazom,
Barátom futva szalad át,
Teszi merész szolgálatát,
Övé is a könnyed haszon,

Ez a megvénült kamaszom,
Úgy, mint a báb, mert minta-báb,
Felül is múlja önmagát,
Épp a nyaktörô szakaszon –

Távolról nézem, ügyesen
Mozog, a gyorsabb lépteit
Szédülésemben is lesem,

Nem csal, csak táncol, nem dühít
Sikere, – arca nyugtalan:
Talán emésztô gondja van?

XXXVI.
Játszom, nem zúgolódom,
Ha kell, csörgô-sipkát csapok
Fejemre, farsangi csapok
Itatnak úri módon, –

Ha bunkó nyomna hókon,
Vagy átkoznak a szózatok,
Mivel ezt-azt írogatok,
Legyen szent búcsú-csókom,

És osszák szét azok között,
Akkik a vétlen bûnözôt
Így kergették halálba,

Talán szíven találja
Ôket ez a bocsánat –
S ki-ki gyónhat magának.

XXXVII.
Pénz és idô csak elcsurog
Kinyújtott ujjaim közül,
Fölöttem kard lóg és hurok,
Én borzadok, más üdvözül,

Kellene olyan vasmarok,
Igazi férfi-eszközül,

Ahol a lelkem kavargó,
És az akarat lelkesül,

Egy lendülettel rántana
Magasba, a kötelékeket
Letépné, eldobná – hova? –,

És ami eddig megrekedt,
Új pályára indítaná,
De megint a kérdés: hová?

XXXVIII.

Nem kell elébe menni
A végzetnek, elége jön,
Fekhetsz mélyben, vagy hegytetőn,
Befut, nem is jelenti,

Mondhatnánk azt: ha senki
Nem kéri, ha a hang, a könny
Üldözné messzi közökön?
Ki hívja, hogyha nem mi?

Mindenkor, mint a szolgák,
Bolondos tetteink körén
Kívül-belül nyögünk: A Rémm

Itt jár, hogy tegye dolgát,
Nem is vitatkozunk vele, –
Ő meg lerúg, le, bíz, le, le!

XXXIX.

Álmok mélyén évezredek
Emléke úszik, dübörög,
Kalóz vagyok, kalmár, görög,
Tisztán érzek, nem tévedek,

Partok, falak, épületek
Vesznek körül, abroncskörök,
Kolostorok mélyén hörög,
Kínlódom, félve szenvedek,

Kutatom mégis, hol vagyok,
Kikötnek-úsznak a hajók,
Szemembe köp a sivatag,

De kajtatom a szavakat,
És míg az álmat horkolom,
Egy basszus korhol: Te, bolond!

XL.

Megint hírek, tábornokok
Lepik el, piszkítják a mát
Mikor lesz itt már Ararát?
Belül némán, de zokogok.

Nem ismerem a célt, okot,
Ahogy a véres katonák
A holnapot megfojtánák,
Csak vannak a parancsnokok.

S még-inkább hitvány érdekek
Suttognak vagy ordítanak,
Míg én bárgyún köszöngetek

Bankok kövér gazdáinak,
Mert a sorsom könnyörtelen,
És rám szólt az önvédelem!

XLI.

Könnyű, asszonyi illatot
Árasztott szét maga körül,

Ezért is, másért is örül,
Hogy ennél többet adhatott,

Tetszett neki az állapot,
Hogy hatása alá került
A férfi, félig emberül,
Mert iszonyú ütést kapott,

Fején, szívéen? Ha vallaná
Az áldozat, miért mi fáj?
Az agy, ez a holdbéli táj

Nem érti, nem játszik reá,
Az asszony néki itt maradt?
Ki fog ki ilyen madarat?

XLII.
A forrástól hová vetődtem,
A csacska kispatak zajától?
Mivé váltott az ég fölöttem?
Mi izgat, sürget – és mi gátol?

Szabadon, mégis üldözötten
Fürkészem-kutatom a távot,
Hiszen ha szerződést kötöttem,
Dolgoznom kell?! Mégis ki vádol?

Biztatnak-űznek korholóan
Kemény erők. Az úton élek,
Mozgatnak forró szenvedélyek,

Miközben a simogató hang
Ígéri, békésebb a járom,
Ott, túl a színes szemhatáron.

XLIII.
A rigók már füttyülnek,
Érzéki riadalmak
Közt hintáznak a gallyak,
Minden zene a fülnek,
Szebb álom testesül meg,
Új dallam új fogalmat
Ültet belém, elaltat?
Nem, nem, mezők terülnek,

Virágok nyiladoznak,
Anyánk, a Föld kidobja,
Mi itt a gond, mikor csak,

És hol marad az apja
A sok bimbó-gyerekek?
Kik sírnak? Mért nevetnek?

XLIV.
Álomtól könnyes a szemem,
Honnan bánt és ki támad,
Áhítatos imámat
Derűbe kéne mentenem!

Meglátszik-e a hitemen,
Hogy ez a furcsa bánat
Kikövetelt magának
Most, e rogyantott percemen?

Illô volna azonnali
Hatállyal a bohócot
Rendelni, ötlettel teli

Agyával jönne, jó-sok
Szamárságot találna ki –
Az Úr a célt kerülgeti?

XLV.
„A hínmenû polgár kevés,
A férfi ennél kevesebb.”
Statisztikai tévedés,
Vagy társadalmi csôd-eset?

A hang mögül kutatva néz
Az asszony, szeme beesett,
És könnyes is, de nem színész,
Mosolyog is egy édeset:

„No, tudja, elszólom magam,
Nem igazi a panaszom,
Az ember néha nyugtalan,

Ha sok a munka s nincs haszon.”
Zavartan búcsúcsókot int.
– De most kinek üzent megint?

XLVI.
Nem, nem gyűjtöttem
Barátokat, adódtak,
Akik velem, helyettem
Kutatgatták a jobbat,

Így váltam fedezetlen
Bábbá, lettem azoknak
Rabjává én, ügyetlen,
Akik felhalmozódtak,

Magam csak egyre néztem,
Mi jó a feladatban,
Az emberi egészben,

De mire észbe-kaptam,
Elkószáló hetven évem:
Mit kell nevezni néven?

XLVII.
Öreg róka, rokkant kujon?
Inkább derûs gyerek vagyok,
Aki nem a csalást tudom,
Csak az álmot, a rendhagyót,

Mások ragyognak, magukon
Túl nem látnak, se mást, se jót,
Bár nyakukon tapad a gond,
Mert a lelkük élô-halott,

De én mindent méltányolok.
Ha a templomba bemegek
És áhítatom támolyog,

Nem azt kérem, hogy az egek
Rámhulljanak, de kiadom
Magam, mint a végsô napon.

XLVIII.
Sok-sok fölösleges dolog
Jut az eszembe, megzavar,
Ha a holnapra gondolok,
Gondom, felejttem is hamar,

Majd az arcok, a bájlók
Hívnak elő nagyobb vihart.

Nem örömet hiányolok,
Csak semmi semeddig se tart.

Hamar és semmi? Rendszerek
Termékei, érzéstelen
Fogalmak! Néha pityereg,

Bög is mögöttük és velem
Szepegve vigaszát a hit:
Mindig köszönünk – ugyanitt?

II.

Tíz évvel – héttel? – ezelőtt,
Készen is állt a tervezet:
Ha nyolc, ha hét, ha lenne öt
Eszteendőm, több is? Mit teszek?

Barátom kértem, vagy nem őt:
Forgasd miattam az eszed,
Ha már a lágyad is benőtt,
A mintádat honnan veszed?

Úgy szólt, ingatta a fejét:
Ma még mindent lehet, szabad,
A sorsod álmodója vagy,

Ne sandíts hátra, most ne még,
Itt lesz a nagy-csend ideje,
Majd okosan sakkozz velem!

L.

Kár is leírni a mesét,
Hogy éltem, lelkem, lábamat
Megmozgatta az akarat,
S bennem mozgó messzeség,

Viharzott napfény, könnyes ég,
Vagy viszketett a bôr alatt
A csont, velô, az indulat,
Mert szerettem más kedvesét,

Az lecserélt a szívek honát
Térképeztem sok éven át,
Hogy megtaláljam mindenem,

Kaland után nôtt szégyenem,
S forgattam ezt a mondatot:
Ki vezetett, mi koptatott?

LI.

Játszottam utca porban,
Ültem iskolapadban,
Tudást hitelre kaptam,
Sok álmat s élbe-szórtam,

Erdôben, templomokban
Kószáltam, áhítatlan
Maradtam állhatatlan,
Hitet örökbe loptam.

Kelleténél ha gyengébb,
És vesztes is maradtam
Eszmében és szavakban

Tüzeltem, hit, jelenlét,
Vagy is a gond, a földi
Már kezdett tündökölni.

LII.

Hűséggel törekedtem
Hitem szerinti jóra,

Hozzám szólt sok nap, óra,
Hívott a hihetetlen,

Kutattam, hogy helyettem
Ki is fakadna szóra,
Két Biblia, a Tóra,
Korán – mind észbe vettem?

Isten találtam itt, ott,
Igézô hangzatokban
Igát is, azt a titkot,

Ahol az ész belobban,
S alázattal bevallja:
Az ima szent, te-balga!

LIII.

A látnok-fej, ha idetéved,
Körülnéz völgyet és mezôt,
S azt is, ami fegyelmezôbb,
Az általam élt hetven évet,

Meg a homályt is amivé lett
Sok értelmetlen harc között
Felébresztve sok bûnözôt,
Akikben nincs igazi élet,

És a látnok el is szavalja:
Itt rosszkor lépett hivatalba
Ez a kóvon nevelt gyerek,

Aki szárazon pityereg,
És fejlehajtva azt siratja,
Korán halt meg az édesapja.

LIV.

Megsokasodni látszanak
Az útra szóló jelzetek,
A hirtelen fények, szavak,
Amikre gyorsan ébrednek,

Hagyom, hogy el ne múljanak,
Zsongásuk duzzad, rengeteg,
Elég egyetlen mozzanat,
Hogy a csend legmélyén legyek.

Ezt a filmet én rendezem?
Ki írta szerepeket?
Mi búvik az arcok megett?

Szívem érti vagy az eszem?
Az út porzik és végtelen?
Hány jóbarát tart itt velem?

Táviratok a vándorútról

I.
Örömmel, nem dadogva
Cselekszem, nem gyanakszom,
Nyomokba, nyomatokba
Vezet el a tudatszmj,

Ma nem is nyomakodna
Elő az iszonyat, zsong,
Ámít a lét, vagyok ma,
És osztozom a hasznon,

Mi lenne, hogyha volna
Kizárólag magamnak
Érdem, amit nem adnak?

Ha az Úr és a szolga
Az égen elheverve
Készülnének sikerre?

II
Bölcső, asztal, kicsiny doboz –
Kezdet, közép és végezet,
Úgy jó, ha könnyedén veszed,
Az tisztesség, ha nem dohogsz.

Okoskodás új bajt okoz,
A márványban az erezet
Jelzi: az egység elveszett,
A szépségben sosincs a rossz.

Mentségül azt is vallanád,
Hogy a sok romboló erőt
Nem is ringatta rád anyád,

És mégis! Minden harc előtt
Előtted járt óvó keze –
Ott lenn, most visszaérez-e?

III
A hatalom lerúgja
A csöpp, hiszékeny védtelent,
Aki sosincs se kint, se bent,
Van-e, lehet-e útja,

Nem sír, folyton tanulja,
Hogy ez a zúgás, a jelen
Elmúló tűz lent, odabent,
Ahol még szép a múltja,

De ő már nincs, ha lenne
És büszkesége benne,
Forralna egy jobbik jövőt,

Nem, nem, a rúgás összejött –
A nadrágját keféli,
Piszkos, nem nyári, téli.

IV
A harmat a virágkehelyben
Elomlik, bonlik percekig,
A szirmokon színészkedik,
Hogy kénye-kedve kerekedjen.

Így kell meghalni, ízesebben,
Mint nálunk szokás. Mi, akik
Értjük, ki, mért üzekedik,
Nem sejtjük, hol a lehetetlen,

Látjuk, a harmatot beissza
 A szomjúság, e rengeteg
 Sziroméhség, – ha könnyeket
 Képzelnénk mi is össze-vissza –

Ábrákat már lelnék nyomára,
 Hány a szépség és hány az ára

V.

Nem én festem komorra,
 A korszak ilyen, a vidék,
 A viharzás mogorva,
 A félelem, veszély, s mi még?

A vándor lelke-gyomra
 Előbb elsatnyul, majd kiég,
 Szem nem tapad oromra,
 Tátong a mélység – Ez a vég?

Meggyötörten szorongunk,
 Kell-e itt újabb akarat,
 Vagy jussunk túl mihamarabb?

Hová? Mi is a gondunk:
 Ki fejt meg helyettünk,
 Most, ma, mi-végre lettünk?

VI

A csöpp panaszok temetője
 A tél-túl-tova-feledés,
 Csomagolásuk is kevés,
 Könnyû sóhajjal fedhetô be,

De nincs halott, kitör belöle
 A kezdés, a felébredés,

Kívánja az ingyen-levést,
 Kiáltja hosszan: A jövőbe!

Magam is párszor úgy találnám,
 Hogy félszeg ügyeink halálán
 Túl-látva százezer dolog
 Elébünk áll, majd sompolyog,
 Sôt az idôn-kívüliek
 Köszönnek is mindenkinek.

VII

Közeledik a célszalag,
 Fénnel teli, de színtelen,
 Én jó irányba hívtalak,
 De közénk állt a félelem,

Ez a fátyolszerû alak,
 A hatalom úgy jött velem,
 Akár az átok, mialatt
 Megérintett a gyôzelem,

De kértem az alázatot,
 Hogy térden állva sejtse meg,
 Beérnek-e az érdemek,

Vagy az Isten mit szólhatott,
 Mikor a benti akarat
 Egészen egyedül maradt?

VIII

Sok tarka bûvöletben
 Bûnös és szertelen vagyok,
 Régen kezdődtek a bajok,
 Mikor megöregedtem?

Nyikorgok még kenetlen,
Felejték, a múltam halott,
Se látom-hallom a valót –
Igaz, hogy csak szerettem?

Csontjaim közt az emlék
Keresztül búvik, és vihar
Módján erőszakot akar,

Én meg csak ráfelelnék
A szégyen lángja mellett:
A vén nem is fülelhet?

IX
Mint régi folyamodványt
Hallgatja vallomásomat,
Az arcom néki okmány,
Leíró lelki kivonat,

Kezeli maga módján,
Előbb rebben, később riad,
Simulna vonakodván
A meg nem történtek miatt,

Csak kérem, hogy hitelbe
Kapnék apró előleget,
Ami ha megfelelne,

S váratlanul tíz ujj megett
Belém-csókolja mindenét –
Két szív parázslik, négy szem ég.

X.
Sípok, kürtök, apró dobok
Riasztva felterelnék?

Jönnek hamis zarándokok,
S velük sok ócska kellék,

Hajcsárok, rablók, zsarnokok,
Piszkos, baromi termék
Zúdul, ömlik. Én zokogok,
A tébolyhoz mi kell még?

Az ég hogyan fejezi be
Elzüllött korszakunkat,
Vagy könyveljünk magunknak,

Akinek nincs erős hite,
Ne is várjon kíméletet!
Itt ez most így rendeltetett!

XI
A böjti szél alulfúj,
Én is lazulva figyelek,
Hogyan követik a jelek
Ezt a mihaszna jujjuj!-t,

Pedig hiába dül-fül,
Előbb-utóbb fut a meleg,
Az ajtón és kapun túl
Kiált az ôrség, ügyelek.

A jégpáncél alóli
Parancsolatlan ütegek
Arcán olvasható ki:

Bolond népek, füleljetek,
A tél kifújja lelkét,
Majd rügy fakad! Mi kell még?

XII

A félszeg, kínos óra,
Mint egy megôrült gyorsvonat,
Úgy kapta el a frakkomat
Egy kurta fordulóra.

Én, málé, híre-hóra
Hallgatva, zavarom miatt
Nem is figyeltem magamat,
Biblia szól-e, Tóra,

Vagy a Korán parancsol,
Csak azt kérdeztem, mint lehet
Kijutnom a gubancból,

És míg konok sejtelmemet
Köd, vér, homály takarta,
Hang szólt: Szamár, te, tarka!

XIII

Céljaimat fontolgom:
Átálljak mások dallamára?
Hová visz el, és mi az ára?
Téli éjjel vagy más-napon?

Ha tavaszi indulatom
Terel az ész-vesztô hibára,
Vagy megcsal, fût a nyári pára,
Az új himnuszt pátyolgom,

Gondolhat rám, hogyan, miért,
Mi rosszat és mi jót ígér
A holnap, az új pillanat?

S ha átengedem magamat

A sejtésnek, mivé tehet
Erô nélkül a döbbenet?

XIV

Ez az év jól ideszökött,
Gorombán hordta a havat,
Hóhért láttam, a daganat
Ült a nyakán, láttam bökôt,

Szeme is arról gyôzködött:
Ne is dugnád el magadat,
A vád, a bosszú rád tapad,
Teríti is a szemfedôt,

A mocskot is. Ez az idô
Meg ami belôle kinô,
Rothadt nullákkal van tele,

Tûrhetsz! Vívódhatsz is vele,
De elsöpri világotat!
Az átok ordít, nem lohad!

XV.

Nem a szájak, nem a szavak,
A tiszta lélek üzeni,
Hogy az idök felbomlanak,
Új részt tudnak teremteni,

Süket nem hall, nem lát a vak,
De az Ige, az isteni
Felosztja, hogy szellem, javak
Közén mit kell teremteni,

A Mozdás rendje visszatart
Ma még ezer kísértetet,
Átkot, semmitől zivatart,

De az Őstől rendeltetett,
Mi volna jó, mi is legyen
Ezen a felvérzett helyen?

XVI.

Akarva-akaratlan
Magam elől futottam,
Szabadon, nem titokban,
Sétáltam, majd szaladtam,

A belső hang, a sallang
Lobogott nyomdokomban,
Azt súgta, jó nyomom van, –
Én kérdeztem, de halkán:

Mivégre menekülnék,
Mikor az egyedüllét,
Vagyis a hit magánya

A közösét bevárja,
Hogyan, miért feszengjek,
Rám mérték ezt a rendet!

XVII.

Örül a sikeres pogány
Az ellensége vesztén,
Akkor is, ha keresztény,
A véres diadal jogán –

És ha a vesztes a pogány,
A mámoros keresztény

Örül küzdője vesztén
A győzelem szintjén, jogán,

És bárki győz és bárki vesz,
Harsog a háladalban
Cím nélkül is az égihez,

Mert többet mond a dallam
Az elmotyogott semminél –
Isten ott fenn javít, ítél?

XVIII.

A köznapi politika
A városiak szívügye,
A tegnaptól a maiba
Bújó idő hite-heve,

A kis-ember bajaira
Orvosság, méreg? Elegye
Jónak és rossznak, hogy a ma
Szánk ízet adja – el vegye?

Semmiért és valamiért
Szenttelenül sokat ígér,
Mint mindenkor a szájalók,

Aztán délben, éjfél körül
Minden turpisság kiderül –
Hogy én is merre házalok?

XIX.

Ma is elfog az izgalom,
Ha újból ráemlékezem.
A régi képet taglalom,
Ahogy előtör színesen:

Athéni nyári hajnalon,
A legfelső emeleten,
Az erkélyen lefoglalom
A csendet, itt is szeretem,

De honnan nem, babérlevél
Lebeg élémbe, orromat
Majdnem érinti, semminél

Alig több ez, de mi miatt,
Honnan hullott nekem alá?
Görög isten megmondaná?

XX.
A szellem hálni jár belém,
Mint csömlakó, ha éhezik,
Szunyál is lelkem jobb felén,
Bár zsarnokomnak igazibb.

Sunyi-surránó jövevény,
Aki tunyaságig lazít,
Űrít a fejem tetején,
És sorsomból csinál mozit,

Az egektől is kérdezem,
Honnan szól a parancsolat,
Hogyan tekerhetnék ezen?

Mire lopva arrébb halad,
Balkézssel pisztolyt ránt elő,
És ha nem ugrok, fejbe lő!

XXI.
Kallódó emberek közt
Ne öltözz lelki-gazdagon,

Ne lássék a szerény vagyton,
Inkább csupaszra vetkőzz,

A szép szó tiszta eszköz,
Orvosság, néha hatalom,
Mert a megkínzó oldalon
A gond véresre vesszôz,

Vaktában, válogatva
Akármit tönkre is tehet,
A végzet tûri-hagyja,

Ne mutasd békéd-kincsedet,
Vigasztald némasággal,
És azt hiszi, csodát hall.

XXII.
A pálya – kötelezvény,
A súlyokat rakodják,
Régen írták a módját,
Én már be is fejezném,

Még nem teli az erszény!

Mielőtt elrabolnák
Bérelt urak, a szolgálak,
Tartalmát részletezném:

Félig elkoptatott hit,
A szándék még a jobbik,
Több is a léha tettnél –

A bűvő képzelet fél:
Szorít-e, tesz-e mássá
A kín, ha sírom ásná?

XXIII.
 Úgy nézlek, mint az Erzsébet-hidat,
 Vagy az aszfaltot, az se rosszabb,
 Mert minden látvány az agyamra
 hat,
 Az idő bármit záporozhat,
 És ha a látvány tőlem elvitat
 Akármit, nem tartom gonosznak,
 Új órák hozzák új csodáikat,
 Új hadsereggé sorakoznak,
 Hitté, szándékká alakulnak át,
 Aztán alkuban úgy találom,
 A remény már nem is lehet butább

Ezen a toprongy-szürke tájon,
 Ahol hatalmas, gyilkos tolvajok
 Csodálkoznak, hogy életben vagyok.

XXIV.
 A hősök most lehetnek
 Vádlóink, s csak miattunk,
 Mert életben maradtunk
 Tettek nélkül, tünetnek –

Itt él a sok eretnek,
 Bűnőztünk, megcsapattunk,
 Sok gyáva, nagy csapat hunyt,
 Felcsaptunk üzenetnek,

Félünk, sorsunk kilábolt
 A mélységből, felednénk,
 Kissé sunyin, de hetykén:

A jobb kor kosarából
 Pirulva falatoznánk,
 Ha jóság szólna hozzánk!

XXV.
 A kis fény nagy kamatnak
 Számít a mi korunkban,
 Mivel sok bánatunk van,
 Mert visznek és nem adnak,
 A pojácák tapadnak
 Reánk – és én ne únjam? –,
 Mert annyi nyomorunk van,
 Vad szomja a tudatnak.

Imádkozom: Akármi
 Történjék bár, türelmem
 Legyen nyugton bevárni,
 Hogy a veszélyek ellen
 Találjak menedéket!
 A jó félelme éget!

XXVI.
 Gyanakszunk, mint a gyermek,
 Mert annyi itt a felnőtt,
 Az égen is sepernek,
 Nem bűnt, csak kósza felhőt,
 Embert, kutyát kivernek,
 Ha az idejük eljött,
 Vagy benyelnek a vermek,
 Hajlott nyakat, emelt főt.

Így kullogunk rohanvást,
A sors így ingyen-alvás,
S míg félszeg isten-adták

A másét tapogatják,
Mivel bennük kevésre
Vitte az Úr levése.

XXVII.

Egy ponton nyomja mérgesen
Egy kéz a bordáim közét,
Kutatja, hol van a közép?
Én az erejét keresem.

Úgy lélegzem ütemesen,
A levegőt taszítva szét,
Hogy az elhárító beszéd
Mégse szidná meg őt sosem.

Majdnem nyitjára ébredek:
Nem egy személy tesz ellenem,
Bent szédül ez a rengeteg,

Itt rendet kell teremtenem,
Tehát magammal lesz bajom –
Ki az a hang, aki jajong?

XXVIII.

Minden korok jogásza
Igényre, de fogalmaz,
Szövegére vigyázna
A hatalom, a halmaz,

Aki vonzó, parázna,
Iszonyatos, rugalmas,

A népet leigazza,
Öröklétet sugalmaz

Magának! Node, aztán
Törpék futnak tucatszám,
Ömlik sok rusnya vendég,

Hogy bökve múltba tennék
A lejárt bamba gôgôt!
Mit hittek az elődök?

XXIX.

Létem egyre egyoldalúbb,
Talán már nincs is oldala,
Mindent el kellett hagynia,
Sok színes fénye kialudt.

Mért alakult ilyen balul?
Mint a fűszálak rokona
Voltam, senki nem jött soha?
Csak én maradtam elavult?

Mivel a lélek nyugtalan,
És fáj, ha csak a gondja van,
És abban is a semmije, –

Hogy végleg smmire vigye,
Kimentem az utcára, ott
Láttam a csôd-századot!

XXX.

(In mem. F. J.)

Élhetne még! A csapdát
Sötét kezek, gonosz kezek

Többször elébe-rakták
És egyszer rosszkor érkezett.

Hazudtak róla akták,
Mit tett a rontó környezet,
A vétkest futni hayták,
Ő holtan nem ellenkezett.

De mi hisszük, hogy innen
Lehet tűnni büntetlenül,
Mosott, magasztos ingben,

A test elporlad és lehül
Porrá, de van a lélek:
A gyilkos tett feléled!

XXXI.
Kíírni azt magamból,
Ami állandóan gyötör,
Mebénít, fáj, lehangol,
Vagy forog bennem, mint a tór,

A csúf kérdés: Hogyan volt?
A csúfabb: Marad-e a kör?
Kiesek a futamból?
Kocsim felrobban, összetör?

Kíírni, hogy ne féljek,
Bárha a véredények
Félelmeket szállítanak,

Hol az a pezsgô virradat,
Mikor fújja szívem felé
Az örömot, ami – övé?

XXXII.
Ha jobbra-húz, ha balra-húz,
Biz az előre nem megy,
Fôképpen nem a hegynek,
Mihez nem kell bokros bajusz?

Te csak figyelj, hol, hova buksz,
Ne válaszolj ezeknek,
Csak arról veszekednek,
Hogy több millió a tûsz.

Milliárdokat tologatnak,
A „vonalat” követvén
„Vág a bajusz”, de hetykén,

Mert nyitva itt az ablak,
Ha sült galamb s a szárnya
Netán ma erre járna!

XXXIII.
Földi egységem megkapott
Ezt-azt, így, mint a fû, a fák
Építhette önnönmagát
Átlépve néhány zárlatot,

Koptatva éjszakát-napot,
Néha átlátta a vitát,
Amit a percben folytatott,

Hiszi, hogy majd csak kiderül,
Az összhangot ki kergeti
Eléje és mi kell neki,

Rokontalanul, emberek
Foszló árnyékai között
Követik, mint a bûnözôt.

XXXIV.

Éhes gôgje bevállal
Bűnt, bajt, veszélyt, azontúl,
A pénzt eszi kanállal,
S tudja, hogy megbolondul,

A nyelve bírja nyállal,
Bár fárad, vénre rondul,
Olykor kínlódva fájlal,
Mert használják kolompul –

Ha néki szájba-fülbe
Belehasít a látszat,
Elôre menekülne,

S mert szolgál, sose játszhat,
Csak szenved, s ami több még:
Sokan, sokszor leköpnék!

XXXV.

Mindent kellett tanulnom,
Ez tőkém! A kamatja?
Ki veszi el? Ki kapja?
Hagyják, hogy veszni hulljon?

Mi szárad majd a múlton?
Ha a jövô csapatja
Létünket megmatatja,
Mikor a hamu hullong?

A mában lopva terjeng
A bizalom homálya,
Nem látszik a menetrend,

Van, aki kitalálja,
Mi élt elôdeinkben?
Magamat mire intem?

XXXVI.

Uram, be kell-e várnom,
Amíg eligazítanak
Szôrös pofák, nagy jelszavak,
Látszik-e, hány határpont?

Repülhetek-e szárnyon,
Hívnak-e az igaziak,
Vagy mások rám-bólintanak?
Börtön vár, hogy bezárjon?

Nem sejtem, nem is értem,
Honnan, miért ijesztenek
Nagyon-gyanús véletlenek,

Mi itt az érv, az érdem?
Hallom, ahogy az árulók
Hada éjjel felém-huhog!

XXXVII.

Naponta megszerezném,
Mint a figyelmes kisdíák,
Vagy mint derûs keresztény,
Aki ôszintén éli át,

Mit is? Az ôsi eszményt,
A képet, ahogy a világ
Túllép a mai vesztén,
S tudatlan új ösvényre hág.

Vagy ismétlem, de hosszan
A mozgást, az elindult
Pályát itt, a szorosban,

Rabságban, kínjain túl
A Törvényt, ami valahol
Egy-kézzel ad, simít, s rabol?

XXXVIII.
A vendég beköszönne,
Hogy nálam szórakozzék,
Nyikordul a karos-szék
Bele, a könyökömbé –

Fogadd el! Aki gyöngé,
Túrjon, ne tiltakozzék,
Akár rokon, ha szomszéd,
Beszédít az örömbé!

Ha itt kap az a Másnap,
Ahová majd bvárnak,
Örülsz a térhatásnak,

A perc tetszik sivárnak?
Minek mi lesz a módja?
Ki nyúl a tudatodba?

XXXIX.
A szózat ünnepélyes,
De már a színe fárad,
Lejtése is szikárabb:
Higgy és akard, hogy élhess!

Szemem is fölfelé les,
Megértést kér, nem árat,

Lihegném, most mi árad,
A holnap habja véres?

A születő halottat
A félig-holt siratja,
Töri magát miatta,

Szám jóslatot lobogtat,
De hangra száll a vércsepp,
Hogy senkit meg ne sértsek!

XL.
Saját ügyünkbe elbotolva
Sokszor nagyokat zuhanunk,
A napnak éppen az a dolga,
Hogy panaszkodna általunk,

Felbámulunk a Napba-Holdba,
Hogy merre kéne tartanunk,
Mozgunk nevetve és dalolva,
De egyhangú a dallamunk,

Elröppentjük gyarló szavakban
Távolba a reményeket,
A jel utakat emleget,

A lépés kószál, félre-bakkan,
De bízunk, mennyi-mennyi éve,
Hogy a Jónak jutunk elébe!

XLI.
Remegő mosolyán át,
Mint a szemérmes tolvajok,
Ha fogják a lopni-valót,
Érintettem magányát,

A hervadók kívánják
Ezt a hívó-búcsúztatót,
S mert magam is méllázgatók,
Látom a tett hiányát.

A lélek még remegné,
Hogy ráncolódo bőr alatt
Parázlana az indulat,

De az teszi beteggé,
Hogy a jámbor vér dallama
Merengő sodrást hajtana.

XLII.
Olvastam a parancsból:
Nézz, láss a homlokoddal,
S ha már a kobakod hall,
A látott fény se pancsol.

Talán nem is parancs volt,
Hang játszott csúszva oldalt,
Bőröm piszkálta tollal,
Mert félne a gubancról,

A két szemem becsuktam,
Úgy mentem a sötétben,
Bűnözve-félve-vétlen,

S a kormos alagútban
A homlokom kutatta,
Ki juttat a szabadba?

XLIII.
Vészbírói szakállt növesztek,
Hangom élesre krákokom,

Citálom döntési jogom,
Ha már így ketten összevesztek.

Elöttem mindkét szoknya reszket,
Méreg bivrál az arcokon,
Beosztásuk: fontos rokon,
De most nálam egyik se lesz szebb!

Ez nem engedhet, az se hagyja,
A végtelennél is tovább
Pengetné többszáz idnokát,

S míg feltolul a hab a habba,
Lihegek, mint aki hegyet mász:
Csókoljátok meg rögtön egymást!

XLIV.
Babrával, sok menettel
Bandukoltam idáig, –
Itt most mivé mi válik?
Ide ki kergetett fel?

Mi céllal, üzenettel
Jutottam el a máig?
Írjam, hogy ki világít?
Ez már a vég, a tethely?

Ki és hogyan bogozza
Az ember szürke sorsát,
Hol mártja jóba-rosszba?

Miénk-e, hány az ország
Csillagrejtő egekben?
Mít szól az ész? Hebegjen?

XLV.

Futkározó gondok csavarják
Utaimat, – így kérdezem,
Sorok között a fürge vargát:
Kell ezt, így tekervényesen?

„Ha a cipôdet erre varrták?!”

Bök a mester fölényesen:

„Ha hurkosabb, úgy jobb, ha tarkább!”

– De ha én a távot lesem?

„Legyen okos, szívós türelmed,

Ha rémeidet elapasztod,

És van elég időd figyelned,

Pártfogót kapsz, majd bő malasztot,

Imádnak kell megtudnia,

Volt-e értendő szólama!”

XLVI.

A részletek lebomlanak,

Le, az erős gyökerekig,

Még árnyékká ereszkedik,

Az agy, a szem, a fül, a nyak,

A létezés mókáinak

Játékait elkönyvelik

Reggeltől másik reggelig,

A tettek elmosakszanak

Mind-mind. Mert máshol intenek

A minket érô szellemek,

Új tartalmat sugallanak,

Áhítatot, hitet, imát

Tanítanak kinek-kinek,

Ahogy az Ige éli át.

István királyhoz

I.

Kemény, komoly királyunk,
Nem is tudjuk, hamarján
Tőled mit is akarnánk,
Szólításodra várunk!

A templomban találunk,
A Szent Szűz ott, a karján
Fiát szemedre tartván,
Betölti álmod, álmunk,

Nem engedett Keletnek,
Rabul hajtott Nyugatnak,
Fiaid megcsapattak,

Lelkeink dideregnek,
Reng is a rög alattunk.
De hírmondók maradtunk!

II

Most éppen emlékezhetett
Egy áldozati dalra,
Ahogy a száj hadarta,
Látta hozzá a szemeket,

Azt is, hogyan, mit integet,
Miket, hol is akarna,
Mit dobna még a dalra,
Mivé gyúrná a szöveget,

Aztán az emlékezetet
Valami megzavarja,
Tekintget erre-arra,

A látomásból tűnhetett
A fény, a szín, az arca –
Mi süllyedt itt kudarcba?

III

Elmegyek a Nagy Kapuig,
Az Úr szent templomához,
Nem a testem lopakodik,
De a lelkem határoz,

A sűrű gondolatokig
Elmélyedek, a mához
Láncolt eszem tanakodik,
Itt ki és mit szabályoz?

Mire a csend körülkarol,
Értett szavakba ringat,
Sorolva bajainkat,
Máris megenyhül valahol
A suttogó, lassú homály,
S vívódó lelkem talpra áll.

IV

Lehet elvenni tőle
A készségét, a szavait,
Mert átszól a jövőbe,
Hangjával sorsot alakít?

Lehet a lelkem ôre,
Ha a hite engem segít?
Vele jutok előre,
És ettől minden ünnepibb.

Vagy akármim, amim van,
Tõlem, miattam, egyedül,
Örökség álmaimban,
És ahogyan belevegyül
Ez a felmorzsoló jelen?
Prófétám mit közöl velem?

V.
Ez a fej vödör vagy csöbör,
Alakul önmagából,
Fújtat, haragszik és gyötör,
Szája szitkot lapától,

Kérõdzik is e bús ökör,
Úgy felnéz, mintha távol
Abrak várná, írna kört,
Vajákos és vajákol,

Úgy szidja az unalmat,
Rémít, ámít, elaltat,

V.
Ez a fej vödör vagy csöbör,
Alakul önmagából,
Fújtat, haragszik és gyötör,
Szája szitkot lapától,

Kérõdzik is e bús ökör,
Úgy felnéz, mintha távol
Abrak várná, írna kört,
Vajákos és vajákol,

Úgy szidja az unalmat,
Rémít, ámít, elaltat,
De megadja a jutalmát

A hatalom. Ma balgább
A nép, hogy észbe venné,
Csalás ez, vaksi rendé?

VI
A tájat megkötözték,
Esõben, fényben megtapad,
S a titkos surranásokat
Már rejti is az összkép.

Telét-jegét legyõzték,
A forradalmi rügy fakadt,
Szél söpri át az utakat,
A zöldek is ma szöszkék,

Az én testes borúmon
Megül a sanyarú gond,
Lassan felszívják az egek,

És ha már dalra bicegek,
Fütyülök a rigónak,
Fizetek majd, de holnap.

VII
Lám, csak kiáll a Dávid,
Hogy gyõzze Góliátot,
Arcából hit világít,
Mert Isten belelátott,

Kínlódott õ sokáig,
Nem tudta, mire vágyott,
Kért játékot, barátot,
Más jött, jobb, sorsba vágóbb,

Könyöke hajlatáig
Megdől, majd a szelídebb
Fény megszűnt, ô repített,

A kô mondta a másik
Halálát, ama tettet –,
Így lett a perc kerekded.

VIII

A lelki sebesültet
Ne küldd új bevetésbe,
Tétovázna, lekésne,
Esetleg belesülhet,

Mert a még ki se hűlt seb
Viszket, sajog, s ha mégse
Gyógyulna, szívverése
Zavarná: Hova üssek?

Ki adhat itt parancsot,
Az áldozat szemébe
Ki nézhet? Mi a béke?

A taposó bakancsok
Rúgása egyre rosszabb.
A front hol szakadozhat?

IX

A ravasz, a garázda
Bejut a hatalomba,
Mert a gyengét lenyomta,
És meg se magyarázza,

Felülről felvigyázza,
Kinek mi volna gondja,

Miközben tönkre rontja
A tisztát, a parázna.

Saját bűnét takarja,
Reszketve gondol arra,
Hogy végül is lelöknék,

Mert az okos öröklét
Máshol van. Így a szégyen
Kivégzi életében.

X.

Elmúló századokba
Mély gyökerét ereszti
Az eszme-gomba-dogma.
Meg kellene nevezni!

A csámpás száj dadogja:
Nem kell többé keresni
Szöveget a kobakodba,
Az eszme szétrepeszti.

A teljesen vakoknak
E nagy üres-szeműek
Jövendölnek, makognak,

Majd mindent ésszerűnek
Találnak, míg a fegyver,
Bármit – de ölvé! – megnyer!

XI

Oldalról, sündörögve,
Mint a ravasz lopakodók,
Addig-meddig fondorkodott,
Elért fentebb körökbe,

Örült is, mert örökbe
Szeretni jó állapotot,
Amiről csak álmodhatott,
Mindennek állt fölötte.

Ám gyorsan észre vette,
Csalónak ő kezdő legény.
Belerúgtak, nevetve.

Vizsgálták, a rúgás helyén
Maradt-e némi sár nyoma? –
Már nem is illett szólnia.

XII

Marsall, tábornok nem lehet
Akárki, tollas madarak
Osztják ki a néhány helyet.
Az ülep ülepiül marad.

A szerző harchoz képzelet,
Könyök, ököl, vad akarat
Kívántatik, tudás helyett:
Ki üt ki kit, mihamarabb?

Hosszú, vigyázó évekig
A gôg feszeng, ravaszkodik,
Hány bádog lóg a zubbonyon.

Mentségükre kell mondanom:
Ha maguk közt veszekszenek,
Nekünk az az olcsóbb menet!

XIII

Az alkotás – nagy szerelem.
Az ifjúkori ábránd

Cicázott, édesült velem,
Lakásban és a járdán.

Hiába voltam szertelen,
Ma is hív, átver, átránt
Tiloson, szívvel, szívtelen,
Lefed ezernyi hátrányt,

De mint minden érték – szeszély,
Futatta a türelmem,
Sokszor kellett felelnem,
Hogy elkerülném a veszélyt,
Bár a személyes sors felett
Vigyáz az égi ügyelet.

XIV

Nem felejttem a reggelt!
Álmodtam még, az Űrben
Járkáltam, összeszűrtem
Levem az égiekkel,

Poharam újra megtelt
Hittel, ittam, legyűrtem,
Majd itt, a lenti zűrben
Bámultam nagy szemekkel:

Az egyik pillanatban
Tudom, érzem, megélem,
Hogy minden halhatatlan,

Már nincs is szenvedélyem,
Majd érkezik a másik:
Úgy, az arcomba ásít!

XX

Szûk, vak világ e körbe-pálya!
Aki irányít, fülbe-súgja,
Majd cinkosként tovább-hazudja,
Később hordóról kiabálja,

Hogy e vidék az ô hazája!
Akárkik szálljanak magukba,
Ez a közösség rögös útja,
A jó utat csak ô találja –

Folyton készül a percnyi körkép,
Ahol a népet meggyötörnék,
A sorsot festi, a koholmányt,

Mint a napfény madárka tollán,
A délibáb lebben, ígéret!
A vér kor így lesz fehérebb?

XVI

Akkor vész járt felettünk,
Becsuktunk ajtót-ablakot,
Mert itt akkor Nagy Réma lakott,
Mert hisz mi mást tehattünk,

Hiába volt a kedvünk,
Megéltük az éjet-napoit,
Amit ez a földrész kapott,
Túlélni törekedtünk,

Ma már, túl annyi éven,
Még a jövőt is képzelem,
Ha eltalál a szerelem,

Nem a végsô, remélem,
Valaki most is rám-kopog –
Van ennél fontosabb dolog?

XVII

Verset írok, inget mosok,
A munkát sokszor keverem,

Így kopik gondom, tenyerem?
Vizsgálják meg az okosok.

Falatnyi hasznot csak hozok,
Fegyelmezett több ingerem,
Csalódásom hittel verem,
Eltáncoltak a bálozók,

Ha hozzám gyanú lépeget,
Megszáll a féltô nyugalom,
Fürkészem hosszan az eget,

A nagy létrát lefoglalom,
S ahol sűrû csillag a rét,
Lelépem Göncöl-szekerét.

XVIII

Ha kívánom, ha akarom,
Ha rávesz szívem és eszem,

A térképet előveszem:
A régi utcán, udvaron,

Mint árva madár a karón,
Azt a pár lépést megteszem,
Tíz ujjam babrál, két kezem,
Kitárom két üres karom,

De vendégem már nem jöhet,
Elmúlt a hívó alkalom,
Mulasztás írja bűnömet,

A róka-gyávaság szavát
Bevési mindkét oldalon:
Nem is olyan könnyű a vád!

XIX

Mielőtt bárki félreértene,
E kötet nem családi album,
Bár élve, félig behaltunk –
Ez a pár sor a népemé –

A dalnok tudja, nem övé
Az érdem, többször földre hajlunk,
Se pénzünk, se kevés hatalmunk
Nem siettet jövőnk elé –

Ezért néhány kéziratot,
Rajzot tea-asztalra raktunk,
A székek is nyikorog alattunk,

Érezzék a látogatók,
Hallják-lássák, mit gondolunk –
Ne árulják ki otthonunk!

XX

Te, inga-binga nádszál,
Szélcsendben is hajoltál,
Apa-Napnál, a Holdnál
Remegve-bújva fáztál,

Viharban úgy vigyáztál,
Húzódtál a nagyobbnál,

Magányodban zokogtál
Halaknak, a halásznál,

A vízben, partközelen
Bókoltál minden ellen,
S nem értették beszéded,

Ám ezt a bús vidéket
Okos szellők bejárták,
S tanultak mind az árvák.

XXI

Nem a tüdeje, csak a gôg
Kapkodja hosszú szünetig,
Nyeldesi el a levegôt,
Majd fúj és szemtelenkedik,

Szavaiban, azok mögött
Az öntelt hangok hirdetik,
Nem játssza meg az ördögöt,
Magát imádja egekig,

És a szolgák, a többiek,
Panaszolják mindenkinek,
Hogy ez már nem is emberi,

Ez a koponya ismeri
Önmagát mindaddig, amíg
Titokban el nem pukkanik?

XXII

Futnánk a gondjaink elôl,
Beláthatatlan utakon,
Amiket a sejtés jelöl,
Félig-rabon, vagy szabadon,

Hangok szállnak mindenfelől,
Magam is többször hallhatom,
Ki hol téveszt, mit nem közöl,
Mitől nő meg káprázatom,

Már néha-ritkán rájövünk,
Közletről érzem, érthetem,
Lehet külsőleg örömünk,

A vagyonom az életem,
És mégis minden úgy közös,
Ahogy a végén túl köröz.

Anakreonhoz

I.
Anakreon, ha téged
A korszak birkanyája
Gondokkal telebéget,
Válaszod lesz a hála,
A bűnt siratja, üszkét.
Küszködhetsz majd – ezekkel? –
És te lehetsz a büszkébb,
Mivel segítened kell!

Ezért kiválogatnád
Az apraját, a nagyját,
A tököt és a hagymát
Külön csomóba dobnád,
A jámbort bűnözôvel
Egyképpen tisztogatnád,
Nyakuk terhére nézve
Megszidnád sokak apját,

De névtelen szitokkal,
A címsérti a gôgöt,
És vádat rejtegethet,
Kivált személyiségnél.
A névtelen nagyot hall,
A kártevô elôdök
Nem játszanak a joggal,
Tagadnak bármi csôdöt.

Sajnálod, hogy irgalomból
Kevés jutott a kornak
És jó mag is; a konkoly
Virágzik. Egyre forrnak

A lázak, egyre rombol
Nagy réme a nyomornak.
Van béke? Unalom? Hol?
Riadt arc van, lator-nyak.

Lator-nyakon a fejnek
Vaskos, csöbörnyi súlya,
A szavak elterelnek
Elôre, szél se fújja,
Hogy jóság és szerelmek
Hol félnek összebújva,
Csak bôgést hangszerelnek,
Ahogy a fül konyulna.

Hidd el, kedves barátom,
A nôk a kor hazugját
Álmukban, fekvé háton,
Végül is tönkre rúgják,
Majd csak a más-világon
Ébrednek – Itt, ma úgy vág
A tettük, szinte látom,
Mint kés szeli a dudvát,

Dicsérd a nôket érte,
Ha móresre tanítják
A pipogyát, lemérve
A külszín benti titkát –
Lányok, mossuk fehérre
Örömünket, a nyitját,
Legyünk jók – adva-kérve,
Ahogy bölcsek tanítják!

II

Felemelem a poharat,
Mikot kiül lelki pára
Arcán, szemén, a homlokára,
S ott sokáig forró marad,

Pillangót mintáz, madarat,
Majd az egek kéklô határa
Ott rajzol új köntöst magára –,
S én nézek, mint a szamarak.

Ahogy a tudatomra tör,
Szentséges ez a színház,
Még engem is csak belemintáz,

Oda, ahol a messi kör
Felpattan és a végtelennek
Egy tüsszenésnyi bókot enged.

III

A selymet kéred, vagy a posztót?
Tenyér a hangsúly, vagy könyök?
Miből lesznek a függönyök?
A szerepeket kikre osztod?

A fôhôt vagy csak a poroszlót
Bízod rám? Milyen örömet
Ringatnék, ha könyökölök
A börtönben? A múltba foszlok?

Egybôl hol szorzol fel kilencet?
Hogyan leszek gyanús fegyenced,
Rabszolgád, papod, írnokod?

Ha kell, leszek neked az óra,
Száraz piszok a légyecsapóra,
Uram, ha mindezt megszokod!

IV

A könnyet befelé nyelem,
A harc eldőlt, ô az erősebb,
Testem-lelkem eget verô seb –,
Kiütött a történelem,

De végleg nem végzett velem,
Gyengéi most már ismerôsek,
Tönkre tehette az idôset,
Félig, de ez nem gyôzelem –

A lélek új pört emleget,
A hosszú, börtön, bûn, a járom
Lazulását szorongva várom,

Kiritkul majd a rengeteg,
A mélyben jól felpörgetett láng,
Lávát, irtózatot tüzet hány!

V.

Nem mintha most semmit se bánnék,
Mégis támasztom a fejem,
És ez nem is gyónási szándék,
Keresem, hogy hová tegyem.

Már régen mindenem ajándék,
Így küszködött az életem,
Valami ide visszaránt még,
A lényegét kerülgetem:

Sok évig nem kellett fülelnem,
Mi az, ami belülhörög,
Nem is jutott még rá türelmem,

Ám máshol a kemény körök
Bemérték engem, most a gond van:
Magamról eddig mit se mondtam.

VI
Szeretni – édes ösztön,
Mágnesség, bűnös izgalom,
S ha az, belefüröszötöm
Magamat – túl is magamon,

Ha tél, tavasz, ha ősz jön,
A járom itt a nyakamon,
S hogy folyton rengetőzzön,
Illatba illik mártanom,

Szeretni! – olykor elnyel,
Beborít félelemmel,
Rám is szólt: Várj csak! Igazodj!

Látod a másikat? Az ott,
Még arrébb! – „Milyen hirtelen,
Mikor táncolni kezd velem.”

VII
Ha minden ablakot kinyitnak,
Talán én is felébredek,
Megtalálok egy életet,
Nem elsônek, se sokadiknak,

Ha ideáll a századik vak,
És kérdezi a színeket,

Miközben látást emleget,
Ki tudakolja: Hol a bik-mak?

Ma annyiféle képtelenség
Zavr meg, a tapasztalat
Leközelít, játszik falat,

Hogy képzeletem el ne essék,
Ne ámulna, mi jó nekem,
Csak járjon jó ösvényeken.

VIII
Kis ellentéteimben
A felfedezhető Nagyot
Kiválasztom, s mint elhagyott
Kedvest, végigtekintem,

Hogyan tetszik? Ha kint-bent
Kiolvasom a földi jót,
Talán már el is párolog,
Ami nagy volt szerintem.

Idônek, kajla Térnek
Ôszintén visszafelelek,
Mert várnak, néha kérnek,

Nagyság helyett a közhelyek
Bombáznak, csak matatnám,
Hogy itt hány a mutatvány?

IX
Akármi történik velünk,
Behúzzuk a nyakunkat,
Az ôrlődés, ha untat,
Hát a sarokba térdelünk,

Idônk kimérve, mint helyünk,
Belakjuk csak magunknak,
Mások bármit hazudnak,
Mi csak létet követelünk.

S ha már miattunk áll a lét,

Kiterjedünk, ameddig,
Más ne kutassa itt helyét,

Majd írunk kurta cetlit,
Üzennénk rajt, mit, hova?

Az Elsônek kell tudnia!

Hitem szerint

I.

Segített-e buzgó hitem,
Ballagva, elmenőben,
A halkán kételkedő igen
És a leselkedő nem?

Szabad-e, hogyan tehetem
E kettőt egybe? Bőven
Áldozzam rájuk életem?
Mi telne még ki tőlem?

Csak így, másként harcolhatok
Az árnyalatok ellen?
Átjátszanak ábrázatok,

S hogy visszakozni kelljen,
Hátulról buzgó szellemek,
Eszemmel hinni küldenek!

II

Szándékkal követtelek,
Közelséggel akartalak,
De gátoltak az éjjelek,
A nappalok, köztes falak,

Egészet vágytam, a felet
Nem értettem. Sok jó falat
Mellément. A kényes balek
Szégyenkezve máshol haladt,

Félig elhittem, hogy lakik
Itt, bennem is a szép-kerek
Öröm, s magamra ismerek,

Ha csak az elsodró napig,
A jó mozgás visz, vág, söpör –
Nem az egész ez, csak a kör.

III

Nincs véletlen, csak alkalom,
Egymás mellett ömölnek
Bűnök, kínok, a könnyek,
Rám is pörögnek, – vállalom.

Van fedezék, van oltalom,
Mikor öldökölnék?
Kesztyűje az ökölnék
A jog? Innen hová tolom?

Teremtő célok, részletek
Összhangja azt mutatja,
Mozgás nem fut haragba

Önmagával? S ha tévedek?
A Nagy Mozgás szabályát
A részletek csinálják!

IV

A tombolást lecsendesítem,
Szemét célozza meg szemem,
El nem szabad eresztenem,
Mosollyal kötöm meg, szelíden,

Akaratát kimerevítem,
El is réved gyors tettemen,
Mint aki épp most tönkrement,
Míg a fény szállt szikrányi íven.

Csak ennyi volna? Így maradna? Nem, nem! A titkok hangjegyét Elébe rója más-egyéb,	Leplezni sokmindent lehet, De a benti ítéletet Nem mondhatom kétféleképpen.
De itt, e tüzes pillanatba Becsöppen onnan valami: Örömét épp-hogy hallani!	A Teremtés Nagy Szóvivői Onnan beszéltek, olyanul, Amiből annyi nép tanul,
V. Mózes, Jézus, utánuk Mohamed Tanítottak egymás nyomán, Zsidó, keresztély és mohamedán Formában szült egyetlen üzenet,	Sorsuk tudott magasba nôni, Korok fölé is úgy üzeni, Hogy bennük ne apadna semmi.
Az én szilárd egyisten-hitemet Készen kaptam, nem edzôdött vitán, De múló életem hangos nyitány, Belekiáltom sorsom, szívemet:	VII A hallást a fülemre bíztam, Azért kaptam, hogy felvegye, Aminek itt van a helye, Tanulta, van forrás, a visszhang,
Német, magyar, török fonódhatott Egységgé bennem, és ma sem hitem Mértéke, hol, ki, mért fizet adót!	Sokáig játszva elfociztam Igével, dallal, ereje Hitemnek jól megfért vele, Tüzet kívánok, hogyha víz van,
Hitem alján meg sem kérdezhetem: A két kőtábla tíz parancsa hol, Kinek szolgál? Isten hol ér utól?	De hogyha minden táj felégne, És apadnának a tengerek, Sírban születne a gyerek,
VI A száj beszél sokféleképpen. Tegnap egy hosszú levelet Megírtam, elküldés helyett Mára már darabokra téptem.	Másképp bámulnék a vidékre, Az alfát á-nak hallanám, Vagy megkérdezném jó-anyám!
Pirulok? Nem a kinti képem.	VIII Ha a Nagy Esemény kihord Ennyi csalóka szemetet, Majd meg két lábbal rátípor –, S van gyűlölet s van szeretet,

És ezért is valamikor
 Önkéntes hullá lehetek,
 Szélben vánszorgó úti-por,
 Mert gyűlölök, mert szeretek,

Karácsony-este tájon is
 Akadnak buzgó éhesek,
 Gyilkolni készül a komisz,

Én meg új fészket kérhetek,
 Imámnak? Ez a valami,
 Amit bent oly jó hallani?

IX

A jámbor lélek kinevetné,
 Ha bárki szembe mondaná:
 A hit, vallás lesz gépezetté,
 Ha olykor módja volna rá,

És gyakran válik gyűlöletté,
 Ha érdek csusszanik alá,
 A Teremtő nem is szeretné,
 Ha a Gép gögjét vallaná –

Elszórtan, kósza utaimban
 Sokminden hullott tarsolyomba,
 Csak ezt cipelem, azt, amim van,

Minden mozgásom léha, lomha,
 De ezt a Gépet elkerülném,
 Mint kártékony, terhes körülményt!

X.

Az életünk csodái:
 A létezés előtti,

A létezés utáni.
 Nem kell velük törődni?

A születés haláli
 Okság. Csak ott kötök ki,
 Ahol nem mondaná ki
 Az ész: kell könyörögni!

Sírni azért, hogyinnen,
 Velünk bújnék akármi,
 Akárhogy? Vagyis ingyen –

Tűrőssel kell kivárni,
 Hogy van a végtelenség –
 Ott próbálok szerencsét –

XI

Mindennek van az ára.
 Ezt érzem, mint mikor vakok
 Topognak, én tapogatok,
 S lesek szobám falára,

Ott az eszmék határa
 Kitágul, sok vakolatot
 Csúf munkámmal elkoptatok,
 S rájövök száz hibára.

Nem én vagyok. Ha bennem
 Akad személyes valami,
 Gyomlálni kell, kiírtani,

A gatz a tûzre tennem,
 Ez nem mulatság, feladat –
 Kár az, hogy most hozzám tapad?

XII

Maradjunk inkább ennyiben!
A tettek úgy hagytak nyomot,
Akár a sok „nem” és „igen”,
No és a kis betűcsomók!

Ezek közt festett is hitem
Néhány ábrát és ugyanott
Görcsös rovást is sebtiben,
Kétes kottát és dallamot.

Megnyugtatóm most azokat,
Akkor a túlsó parton is
Lesnének, nem vagyok komisz,

Földi tarisznyám befogad
Nagy útra járó falatot –
Istene kívül ki adott?

XIII

Állok-e én? Jó oldalon?
Vagy bűvök, bárhol lehetek,
Évek futnak, évtizedek,
Divatot űz a hatalom,

Ha ezt a helyet foglalom,
Itt akad el a szeretet,
Ha eddig bármit tehetett
A jó szándék e talajon?

Igét-imádó akarat,
Ha szólítja a Végtelent,
Teremthet örvényt idebent,

Vagy hol vagyunk most? Vagy a rab
Hiába vallatja magát:
Szabad-e bárki odaát?

XIV

A fáraó – ha hitte valaha –,
Meggzűletve volt isteni,
Akár isten-elődei,
Véres hatalmak véres bajnoka,

De rettegett! Azt kellett tudnia,
Fontos lépést téveszteni
Papok előtt, nem egyszeri
Gyilkosságot vonzó csacsi hiba,

A trón, a fenség, rend, a piramis,
S rá a szilárd hiedelem
Tartotta folyton a jelent,

Mert minden út biztos halálba visz,
Nem tudják felderíteni,
Végül is mi az isteni?

XV

A középkorban a királyt
A feszes teológia
Sorolta: püspök-rangban állt,
Ezt kellett elfogadnia,

Akkor a pápa dirigált,
Ő volt a Hármaskorona,
A lelkiek tulajdona
Okán ő szöött sok ideált,

Canossa rá konok tanú.
Hogy Rómában a szavakat
Komolyan vették. A lakat

Működött. És ha a gyanú
Akárkit, bárhol célba vett,
Nem nyílt kegyes könyörület.

XVI

Istennél jobb- és balfelől,
Miért, hogyan, kik férnek el,
Erről sok írás ír, jelöl
Módot, angyalkar énekel,

A földi fej hümmög, pöröl,
Kit, hol tisztel meg majd a hely,
Meg földi hírvivőivel
Isten hogyan, miket terel,

Mára hihetővé marad,
Hogy az Öröm, a Végtelen
Jóság nem emberi elem,

A vígasz itt élénkbe rak
Egy képet, szót – van dallama –
S ha a vándor mást hallana?

XVII

A hívő csak feltételez
A tusakodó lét szerint,
A mi sorsunk úgy egyenes,
Ha körözô pályán kering,

Megismerhet azt és emezt,
Látott világa titkain

Részletekből is összegez;
Ha ígérnek, rögtön kacsint,

Ám mikor a Kicsi, a Nagy,
Akár az Androméda-köd
Ideszól: „Most abbahayd,

Mire terjed ki örököd?”
Az Összhang eltépi, amit
A hiedelem most tanít.

XVIII

És mégis! Túl a Mindenben,
Innen is akármi részleten:
Magamat nem cserélhetem,
Nem mondhatom, mi ne legyen!

Igényem: minden emberem
Sorsát tudva, érvénytelen
Álmukat űzni nem merem –
Szólni – átok, veszedelem,

De folyton csôdöt vallanak
A Részben leet ígéreteket!
A Lét jóval szebb Rengeteg,

Mint ahogy sántító szavak
Felvázolnák a látszatot!
Egyszer majd addig láthatok?

XIX

Azért fogtam korán fülön,
Mert közös néhány hajlamunk
Egyénien s külön-külön
Kell sok titkot feloldanunk,

Hibázhattam? Ő sem különb,
Közös törvényt kell tartanunk,
Bírálóink a helyükön,
Minket szít aláztatunk.

A hetven év különbözet
Számomra néha nehezebb,
Ámbár könnyebbé is teszi

A munkát! Az az igazi
Örömünk, hogy ő szárnyalóbb –
Én meg csak sejtem a valót!

XX
Nem meghitt barátaival,
Csökkent ellenfeleivel
Vedelte-nyelte az italt,
Ameddig az ereje telt,

Mikor az ész fele kihalt
És már kísértett a hitel,
Maradék garasaival
Elindult. Tudta, menni kell,

Az út bolondozott, kaland
Kaland hátán emelkedett,
Szesz szíttott szeszből ötletet,

S a gáncsos láb, a nyugtalan
Fordult ki-be, valahova,
Ugyan hol volna otthona?

XXI
Kaján kis aggodalmat
Éreztem a fülem tövén,

Mint az olyan szomjas növény,
Aki sohasem alhat,

Mert bajlódó hatalmak
Járnak minden gond elején –
Ez a kín volt most az enyém,
Gaz mondatok szavaltak –

Mesélték csontjaimnak,
Hogy a téboly megint nagy,
Hogy a gyilkosok mindenütt

Bevérzik a fehéreneműt,
hogy a tisztákat lelövik,
Kaszabolják nyakig-övig.

XXII
Eszem rémségeket lát,
És félvakon jövendöl,
Mikor a két gyerekláb
Talpát úgy emelem föl,
Mintha a messze hegyhát
Pottyanna ki szememből,
Miközben néma szekták
Fôpapja szólna: „Szent-föld!

Imádkozz, látomásod
Az új idők hatalma,
Új igazát sugallja,

Fogd a kapát, az ásót,
Halottaid temesd el,
Lelket szerződj a testtel!”

XXIII

A lélek emberré lehet,
Ezért magára ölti
Ruhájaként a földi
Irányító törvényeket,

Pályáját, ezt a részletet
Munkájával kitölti,

Testével tud jelölni
Megtörténtet, ígéretet,

A benne fészkelő tudat
Felismeri, megéli
Az öt termô világokat,

S idehozott igéi
Által mindenhová jelez:
Az élő Isten dolga ez!

Rózsa Tamás grafikái

